

Läbi r
helise akna

Saku Sõnumid

www.sakuvald.ee/ss

12. oktoober
2012
18 (339)
Hind
0,50 eurot

SAKU VALLA LEHT

SAKU VALLA SISELIINIDE SÕIDU- PLAANID

/ lk 15

Mida uus hooaeg toob?

Selgitusi annavad valla-
raamatukogu, Saku huvi-
keskuse, Kiisa rahvamaja,
noortekeskuse, spordi-
keskuse ja päevakeskuse
esindajad / lk 6-7

Harjumaa aasta õpetaja,
Saku Gümnaasiumi
majandusõpetaja

Talvi Järv:

„Majandusõpetuse eesmärk
on arendada ettevõtlikkust –
et noor inimene saaks
tulevikus oma eluga
hakkama.“ lk / 8-9

Kus on Saku valla kaunimad kodud?

Heakorrakonkursil „Kaunis kodu 2012“ kaasa löönud perede aiad-õued vaatas vallavalitsuse komisjon üle juba augustis. Nüüd on võitjad selgunud / lk 10-11

TÄHTSAD TELEFONID

POLITSEI	110
HÄDAABI	112
Häirekeskuse abitelefoni	1345
Perearsti nõuande telefon	1220
Saue konstaablijaoskonna SAKU KONSTAABLIPUNKT	
Jaoskonna juht	672 8300
Korrapidaja	612 4510
Konstaablid	612 4552
Volitatud loomaarst	504 1060

Saku vallas elab 9192 inimest / lk 2

Kaunimate Aastate Vennaskond
aitas õpetajate päeva meeldejä-
vaks muuta / lk 2

Milliseid projekte rahastati mittetu-
lundusliku tegevuse fondist? / lk 3

Saku vald hinnati Eesti 226 omava-
litsuse hulgas neljandaks / lk 3

Noortekeskuses asus tööle vaba-
tahtlik Liam Suurbritanniast / lk 13

Saku mälumänguritel algas võistlus-
hooaeg / lk 19

Saku Kolmik tõmbas otsad kokku

Sportliku kolmikürituse kümnes hooaeg lõppes 23. sep-
tembril rattapäevaga. Tulemused ja kokkuvõte / lk 12-13

Saku Sõnumid jälle
26. oktoobril 2012

Saku vallas elab 9192 inimest

INNA MIKLI

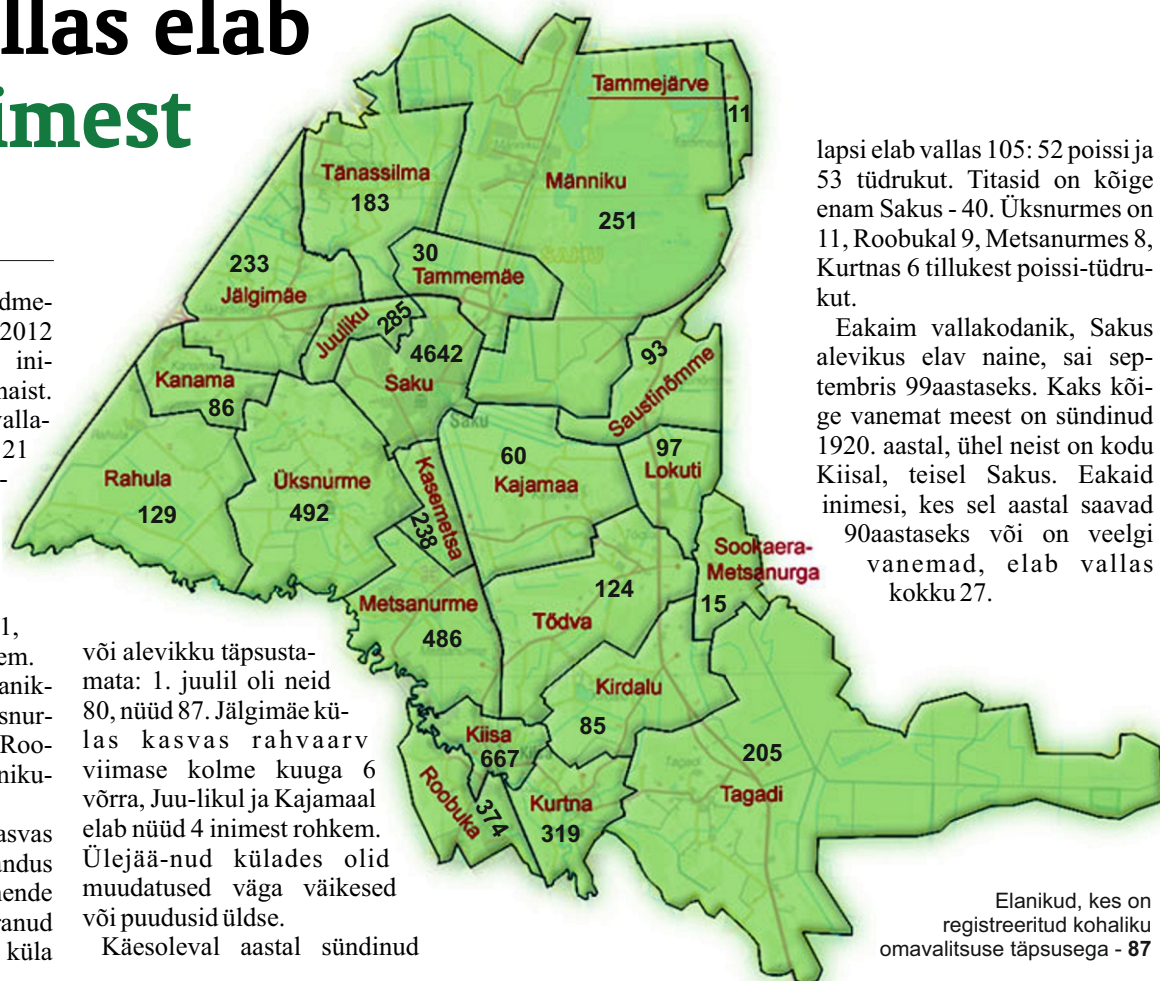
Rahvastikuregistri andmetel elas 1. oktoobril 2012 Saku vallas 9192 inimest: 4507 meest ja 4685 naist. Viimase kolme kuuga on vallakodanike arv kasvanud 21 võrra. Kõige rohkem inimesi on Sakus - 4642 ehk enam kui pooled. Samas on sakulaste arv pidevalt vähenenud: 1. juulil oli elanikke alevikus 21, aasta alguses 34 võrra rohkem.

Kiisa alevikus on 667 elaniku, suuremad külad on Üksnurme 492, Metsanurme 486, Roobuka 374 ja Kurtina 319 elanikuga.

Viimase kolme kuuga kasvas kõige enam Roobuka: lisandus 15 inimest. 7 võrra kasvas nende kodanike arv, kes on määranud oma elukohaks Saku valla küla

või alevikku täpsustamata: 1. juulil oli neid 80, nüüd 87. Jälgimäe külas kasvas rahvaarv viimase kolme kuuga 6 võrra, Juu-likul ja Kajamaal elab nüüd 4 inimest rohkem. Ülejäänud külates olid muudatused väga väikesed või puudusid üldse.

Käesoleval aastal sündinud

lapsi elab vallas 105: 52 poissi ja 53 tüdrukut. Titasid on kõige enam Sakus - 40. Üksnurmes on 11, Roobukal 9, Metsanurmes 8, Kurtinas 6 tillukest poissi-tüdrukut.

Eakaime vallakodanik, Sakus alevikus elav naine, sai septembris 99aastaseks. Kaks kõige vanemat meest on sündinud 1920. aastal, ühel neist on kodu Kiisal, teisel Sakus. Eakaid inimesi, kes sel aastal saavad 90aastaseks või on veelgi vanemad, elab vallas kokku 27.

Elanikud, kes on registreeritud kohaliku omavalitsuse täpsusega - 87

Kaunite Aastate Vennaskond aitas õpetajate päeva meeldejäädavaks muuta

5. oktoobril peeti Saku valla koolides, nagu mujalgi Eestimaal, õpetajate päeva. Kuid toimus ka ühine pidu: kõiki valla haridus- ja kultuuri-töötajaid oodati pärastlõunal Saku Valla Majja. Südamlikud tervitussõnad ütles vallavalitsuse haridus- ja kultuuriteenistuse juht Heli Veersalu. Vallavanem Kuno Rooba oli murelik - kevadel ministri poolt lubatud õpetajate palgatõus esialgsetes eelarvenumbrites ei kajastu. Kuigi tegemist pole rõõmsa pidupäevajutuga, on vajalik, et pedagoogid toimuvast teaksid.

Õnnitleti Harjumaa aasta õpetajaks valitud Saku Gümnaasiumi majandusõpetajat Talvi Järve ja 40 aastat gümnaasiumis vene keelt õpetanud Inna Galkinat. Ja nauditi kontserti: esinema tulnud Kaunite Aastate Vennaskond - Andres Dvinjaninov, Jüri Lumiste, Toomas Lunge ja Indrek Kalda - olid kokku pannud just selleks päevaks sobiva kava, laulsid õpetajatest ja õpetajatele. Laulsid hästi. Südamest. Ja lustiga. Ilus kontsert oli.

Tekst ja fotod:

VALLAVOLIKOGU ISTUNG

Saku Vallavolikogu istung toimub 18. oktoobril 2012. a kell 17 Saku Valla Majas Teaduse 1, Saku alevik.

PÄEVAKORD

1. Päevakorra kinnitamine
2. Vallaelanike küsimustele vastamise pooltund
3. Jäätmehoolduseeskiri
4. Detailplaneeringu vastuvõtmine
- 4.1. Saku alevik, Mooni tn 8
- 4.2. Saku alevik, Mooni tn 10
5. Arvamuse andmine
6. Teemaplaneeringu kooskõlastamine
7. Saku valla 2012. aasta II lisaeelarve, 1. lugemine
8. Laenu võtmine
9. Projektitoetuse vahendite kasutamine
10. Määruse muutmine

Vallavolikogu materjalidega on võimalik tutvuda 15. oktoobrist 2012 vallakantseleis ja valla veebilehel <http://www.sakuvald.ee/eeelnoud>. Informatsioon vallasekretäritel 671 2430.

MARIANNE RANDE
Vallavolikogu esimees

Rahvastikuregistri andmetel Saku vallas elavatele statsionaarses õppevormis põhiharidust ja üldkeskharidust omandavatele õpilastele antakse sõidutoetust.

VT 28.09 Saku Sõnumite numbrist (lk 5) või valla kodulehelt <http://www.sakuvald.ee>

Toetust saanud mitte-tulundusliku tegevuse toetusfondi projektid

HELE-MALL KINK
Arendusspetsialist

3. september 2012 oli Saku valla mittetulundusliku tegevuse toetusfondi (MTT) projektitaotluste esitamise tähtaeg.

Projektitoetuse maht oli teises voorus kokku 20 419 eurot: spordivaldkonnale 9381, kultuurivaldkonnale 5146 ja muule tegevusvaldkonnale 5892 eurot. Toetust said järgmised projektid.

URQT KKNF MQPP CU

Taotleja nimi	Projekti nimi	Toetuse suurus
Spordiabi MTÜ	Belgia-Saksa treeninglaager	500 eurot
MTÜ K2 Sport	Imre Karu Eesti meistrivõistlused rallikrossis, 8. etapp	170 eurot
Madli Murel	Madli Mureli võistlused 2012. aasta sügisel	250 eurot
MTÜ Tantsukool Danceland	Välisvõistlused 2012	650 eurot
MTÜ Tantsukool Danceland	Standardtantsude seminar 2013	405 eurot
MTÜ Võimlemisklubi Valere	Saku võimlemise arendamine	400 eurot
MTÜ Saku Korvpalliklubi	Saku korvpalliturniir Tulevikutähed 2012	190 eurot

KULTUURI VALDKONNAS

Seltsing Linda	Anseküla rahvariideselikutu uuendamine	440 eurot
MTÜ Eesti Kitarriselts	XI kitarrimuusika festival "Fiesta de la guitarra" kontsert Saku mõisas	150 eurot
Seltsing Saku Segakoor Tuljak	Osavõtt koorifestivalist Cantal Mare	1500 eurot
MTÜ Päikesekild	Põngerjate talvelaager	831 eurot

MUUS TEGEVUSVALDKONNAS

Rehe Seltsimaja SA	Saku valla külade talimängud	550 eurot
Rehe Seltsimaja SA	Rehe küüni elektriga liitumine	2034 eurot
MTÜ Lokuti uued ja vanad	Lokuti küla mänguväljaku renoveerimine	268 eurot
MTÜ Kodukoht Kiisa	"Iga samm loeb"	162 eurot
MTÜ Saku Valla Invaühing	Hobuste abil tervemaks	100 eurot
Saku Valla Diabeetikute Seltsing	10 aastat Saku Valla Diabeetikute Seltsingut	200 eurot

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

KAIRI KALLASTE

2. oktoobri istungi päevakorras oli 28 punkti, istung jätkus **3. oktoobril**.

Otsustati muuta alates 01.10.2012 Saku Vallavalitsuse 28.08.2012 korralduse „Saku Huvikeskuse huviringide osalustasude kehtestamine“ punkti 2 ja sõnastati see järgmiselt: „Kui huvikeskuse huviringide tegevusest võtab samal hooajal osa ühe ja sama pere mitu alaealist last, antakse perele vanema avalduse alusel huviringi tasu soodustust arvestusega, et ühe lapse eest tasub vanem 100%, teis(t)e eest 50% ühe ringi osalustasust.“

Otsustati hüvitada erivajadusega lapse kooli ja koju sõit kuni 31.12.2012 vastavalt esitatud teekonnalehele 0,19 eurot/km.

1 isikule otsustati maksta kriisitoetust seoses raske majandusliku olukorraga.

1 isikule määrati sotsiaalkorteri eluasemekulude katmiseks toetus alates 01.10.-31.12.2012.

Kinnitati heakorrakonkursi „Kaunis kodu 2012“ võitjad.

Kinnitati Saku Gümnaasiumi hoolekogu: **Teet Lilleorg, Margus Liivik, Haidee Kivimägi, Anu Altmets, Katrin Tammis** (vanemate esindajad), **Reet Viides, Inga Nurme** (õpetajate esindajad), **Andro Halliko** (õpilasesindusest), **Kalev Pihl** (vilistlaskogu esindaja) ning **Aare Järveld** (volikogu esindaja).

Tunnistati kehtetuks Saku Vallavalitsuse 2 määruse punktid.

Kanama külas Lageda kinnistu detailplaneeringujärgselt tekkinud teele määrati nimeks Lageda tee.

Algutati detailplaneering Saku alevikus Pähklime tee 17 kinnistul, anti lähteseisukohad ja otsustati jätta algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Kehtestati 2 detailplaneeringut: Roobuka külas Ristikivisauna kinnistu osal ning Tănassilma külas Väiketammiku kinnistul.

2 korraldusega määrati ja ühega muudeti projekteerimistingimusi.

Väljastati ehitusluba üksikelaamu püstitamiseks Juuliku külas Murumäe tee 47. ➤

Saku vald on vabariigi 4. omavalitsus!

Siseministerium pani koostöös Geomeedia AS-iga juba neljandat korda kokku kohalike omavalitsuste võimekuse indeksi ehk teisisõnu edetabeli, millises vallas või linnas on inimestel parem elada.

2011. aastal oli Saku vald vabariigi 226 omavalitsuse hulgas neljas. Esikohale tuli Rae vald, teine oli Viimsi ja kolmas Tallinn. Sakule järgnesid Saue linn, Harku ja Jõelähtme vald. Headest naabritest sai Saue vald 12., Kose 25., Kiili 27. ja Kohila vald 46. koha. ☺

◀ Väljastati 6 kasutusluba: Paju tee 1,3,5,7 veevarustustuseks mõeldud ehitisele Juuliku külas Paju teel ja Tähe teel; maakaabelliinidele Jälgimäe külas Kadakamarja tänaval ning Jälgimäe külas Murimäe tee, Kurru, Põltsamaa kinnistutel; fekaalipumpplale koos alajaamaga Saku alevikus Kannikese tn 9; Saku-Kiisa-Hageri mikrotorustikus fiiberoptilisele kaabelliinile Saku alevikus, Kasemetsa külas, Metsnurme külas, Kiisa alevikus, Tõdva külas, Roobuka külas; elektriautode laadimispunkti elektrivarustuseks rajatud maakaabelliinile Tănassilma külas Jälgimäe tee 1.

Tunnistati kehtetuks 2 jäätmeveo korralduse punktid.

Jäätmeveoga liitumisest vabastati 1 jäätmevaldaja.

Väljastati avaliku ürituse korraldamise luba MTÜ-le Eesti Vanamootorrattaklubi Unic-Moto 07.10.2012 Tagadi külas ja töökoja territooriumil toimuva restauraatorite päeva läbiviimiseks (vastutab **Urmus Tecaru**).

Ajavahemikus 02.10-14.12. 2012 otsustati anda tasuta kasutada Kurtna Kooli muusikaklass õpilaste MTÜ-le TP Laulukool laulutundideks reedeti kell 15-17; Kurtna Kooli kodunduse klass OÜ-le Huvilooja laste käelise tegevuse ringi läbiviimiseks esmaspäeviti kell 16-18; Kurtna Kooli lasteaia saal Junksel OÜ-le tantsutreeninguteks teisipäeviti kell 15-17; Kurtna Kooli ujula OÜ-le Razoone imikute ujutamiseks kolmapäeviti kell 9-14 ja 17-19; Saku Päevakeskuse teenindusruum FIE-le **Toivo Koppelile** puudega isikutele massaažiteenuse osutamiseks teisipäeviti ja reedeti kell 9-15; Saku Päevakeskuse suur tuba MTÜ-le Inkotuba invaabivahendite soodushinnaga müümiseks ja nõustamiseks iga kuu 2. reedel kell 10-13; Saku Päevakeskuse saal Saku Valla Diabeetikute Seltsingule teabepäevadeks iga kuu viimasel esmaspäeval kell 11-14; Saku Lasteaia Terake saal MTÜ-le Tantsukool Danceland tantsualaseks koolituseks esmaspäeviti kell 16.30-19.30; Saku Gümnaasiumi algklasside hoone **Ruudi Albale** ravivõimlemise läbiviimiseks kolmapäeviti kell 19-20.30; Saku Gümnaasiumi algklasside hoone aula **Kersti Ulmasele**

rahvatantsurühma Sanglejad treeninguteks teisipäeviti kell 17-19.30; Saku Gümnaasiumi algklasside hoone spordisaal MTÜ-le Saku Korvpalliklubi 2.-3. klassi poiste korvpallitreeninguteks esmaspäeviti kell 13-14.30; Saku Valla Maja II korruse suur saal MTÜ-le Saku Linedance klubi Happy Feet tantsutreeninguteks pühapäeviti kell 18-20, Saku Pensionäride Ühendusele Elukaar pensionäride koosviibimisteks 20.10 ja 17.11.2012 kell 10-14 ja MTÜ-le Noorteklubi ESIK noorteürituseks ESIK 28.10.2012 kell 15.30-21.30; Saku Huvikeskuse III korruse peeglisaal tantsutreeninguteks MTÜ-le Saku Linedance klubi Happy Feet neljapäeviti kell 19.30-22, **Aili Rehale** ja tantsutrupile Asmarah kolmapäeviti kell 19-21 ja reedeti kell 18-20, **Evelly Vaigurile** esmaspäeviti kell 20.30-21.30 ja teisipäeviti kell 17.45-19.15, MTÜ-le Urban Style esmaspäeviti kell 18-19, teisipäeviti kell 16.15-17.15 ja neljapäeviti kell 16.15-18.15 ning *shindo* venituse tundideks **Kaari Hindrekole** neljapäeviti kell 18.20-19.20; Saku Huvikeskuse ruum 301 **Taavi Tilgale** noorte päästeala ringi läbiviimiseks kolmapäeviti kell 16.30-18; Saku Vallaraamatukogu konverentsisaal selt-singule Saku Pensionäride Ühendus Elukaar juhatause koosolekuteks 11.10 ja 08.11.2012 kell 11-12.

MTÜ-ga Eestimaa Talupidajate Keskkliit otsustati sõlmida tüürieping 23.11.2012 kell 9-17 Saku Valla Maja II korruse suure saali, Saku Huvikeskuse III korruse peeglisaali ja köögi kasutamiseks (konverents).

MTÜ Kaseoksa AÜ territooriumile ehitatud ühisveevärgiga liitunud kinnistute omanikke otsustati rahastada 38,35 euroga.

Kinnitati ruumide 1 tunni tüürihinnad. Saku Gümnaasiumi hoones Tallinna mnt 10 garderoob ja fuajee 9,59, aula 15,98, aula ja söökla 31,96, raamatukogu 12,78, arvutiklass 35,15, klassiruum 6,39, algklasside hoones Kooli tn 1 aula 14,06, spordisaal 9,59, klassiruum 6,39 eurot. Saku Huvikeskuse II korruse suur saal kell 9-18 - 22,37, kell 18-01 - 41,54, III korruse peeglisaal kell 9-18 - 11,18, kell 18-01 - 22,37, ruumid

Informatsioon detailplaneeringutest

Saku Vallavalitsuse 2.10.2012 korraldusega nr 832 kehtestati **Saku vallas Tănassilma külas Väiketammiku kinnistu detailplaneering**. Detailplaneeringu ülesanne on kinnistu kruntideks jaotamine ja ehitusõiguse määramine üksikelanute ehitamiseks. Planeeringuga nähakse ette Väiketammiku kinnistule rajatavatele kruntidele ühe üksikelanu ja kuni kahe abihoone ehitamist. Planeeringuala suurus on ca 6200 m². Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>

Saku Vallavalitsuse 2.10.2012 korraldusega nr 833 kehtestati **Saku vallas Roobuka külas Ristikivisauna kinnistu detailplaneering**. Detailplaneeringu ülesanne on kinnistu kruntideks jaotamine ning ehitusõiguse määramine kolme üksikelanu ehitamiseks. Planeeringuala suurus on ca 2,2 ha. Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>

Saku Vallavalitsuse 2.10.2012. a korraldusega nr 831 algatati detailplaneering, anti lähteseisukohad ning jäeti algatamata keskkonnamõjude strateegiline hindamine **Saku vallas Saku alevikus Pähkli-mäe tee 17** (katastritunnus: 71801:005:0316) kinnistul. Detailplaneeringu ülesanne on kinnistu ehitusõiguse muutmise abihoone ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 1700 m². Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>

Saku Vallavalitsuse 9.10.2012. a korraldusega nr 872 algatati detailplaneering, anti lähteseisukohad ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine **Saku vallas Saku alevikus Kõrgemäe ja Uus-Kõrgemäe** (katastritunnused: 71801:005:0640, 71801:005:0680) kinnistutel ning lähialal. Detailplaneeringu ülesanne on kinnistute ning lähiala kruntideks jaotamine ning ehitusõiguse määramine üksik-, üksik- või kaksik- ja kaksik- või ridaelanute ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 15500 m². Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>

Alates 29.10.2012 kuni 11.11.2012 on tööaegadel Saku Valla Maja (Saku, Teaduse 1) teise korruse stendil **AVALIKUL VÄLJAPANEKUL Saku valla Tănassilma küla Arunõmme tee 28 detailplaneering**. Detailplaneeringu ülesanne on kinnistu ehitusõiguse määramine üksikelanu ehitamiseks. Planeeringuga nähakse ette Arunõmme tee 28 kinnistule ühe üksikelanu ja ühe abihoone ehitamist. Planeeringuala suurus on ca 2800 m².

Avaliku väljapaneku jooksul on Teil õigus esitada detailplaneeringu kohta kirjalikke ettepanekuid või põhjendatud vastuväiteid. Planeeringuga saate tutvuda ka Saku valla kodulehel <http://www.sakuvald.ee/26446>

301, 303, 317 ja 320 - 7,03 eurot; avatud noortekeskus 7,03 eurot. (Huvikeskuse ruumidesse on võimalik täiendavalt tellida helitehnikat kõne võimendamiseks 57,52 eurot kord; valgustehnikat 25,56 eurot kord; laudlinasid 1,92 eurot tükk; saab kasutada tehnilisi seadmeid: DVD-mängijat 1,92 eurot tund või 6,39 eurot päev, dataprojektorit 9,59 eurot tund või 28,76 eurot päev. Täiendavalt on võimalik kasutada ettevalmistusruumi 6,39 eurot tund.) Kaja-maa Koolis saal koos garderoobiga 12,78, klassiruum 5,11, õueala 9,59 eurot; köögi teenindus 19,17 eurot. Kiisa Rahvamajas ringituba 3; saal 5,50 eurot, käsitöötuba väljaspool ringi

aega kangastelgedel kudumiseks 1 euro päev. Kurtna Koolis võimla 9,59, ½ võimlast 6,39, ¼ võimlast 4,79, aeroobikasaal 6,39, lasteaia saal 6,39, kooli saal 7,99, vestibüül 6,39, klassiruum 6,39, ujula 7,99, jalgpalliväljak treeninguteks 19,17, spordiväljak võistlusteks 46,02 eurot. Saku Päevakeskuses saal ja suur tuba 5,11, saal 3,20, suur tuba 3,20, abiruum 3,20 eurot. Saku Lasteaia Päikesekild saal 5,11, võimla 5,11, ujula 5,11, õueala 9,59 eurot. Saku Vallaraamatukogus konverentsisaal 12,78, konverentsisaal ja köök 19,17, ühekohaline tööruum 9,59 eurot. (Vallaraamatukogu must-valgete koopiade valmistamine või printimine - A4 lehe-

külg 0,13 eurot; dataprojektori kasutamine 9,59 eurot tund või 28,76 eurot päev.) Saku Valla Spordikeskuses pallimängusaal 14, aeroobikasaal ja võimlemis- saal 7, ujula üks rada 15 eurot, Saku koolistaadioni ja Saku staadioni täisväljak treeninguks 32, ½ väljakut treeninguks 20 eurot tund, täisväljak võistlusteks 76 eurot mäng. Saku Lasteaia Terake saal 5,11, loovustuba 2 ja õueala 9,59 eurot.

Saku valla 2012. a eelarve reservfondist eraldati 1134 eurot majanduse eelarvesse Männiku külas vallale kuuluval Krossiraja kinnistul paikneva magistralkraavi puhastamiseks.

Saku valla 2012. a eelarve mittetulundusliku tegevuse toetusfondist eraldati projektitoetust muu tegevusvaldkonna projektidele kokku 3314, kultuurivaldkonna projektidele 2921 ja kaasfinantseerimise toetust SA Rehe Seltsimaja projektile „Rehe küünile põrand ja teisaldatav lava“ 1550 eurot.

9. oktoobri istungi päevakorras oli 20 punkti.

AS-ile Saku Maja otsustati tagastada riigilõiv 19,17 eurot.

Kurtina Kooli hoolekogu õpetajate esindajaks kinnitati **Kairi Pihlak**, hoolekogu koosseisust arvati välja **Karmen Reinpõld**.

Saku Huvikeskust volitati korraldama turukaubandust 20.10.2012 toimuval raamatulaadal ja 16.12.2012 Jõulutelgi üritusel Saku alevikus Teaduse 1.

Saku Huvikeskuse naisansambli ja pärimusteatri ringi osalusastuks kehtestati 2012/2013 hooajal 5 eurot.

Pikendati 20.06.2007 tehtud ettekirjutuse nr. 263 (ehitiste seadustamine) täitmise tähtaega kuni 10.04.2013 ning 01.03.2011 tehtud ettekirjutuse nr 5/11 punkti 1 (aiamaja laiendamise seadustamine) täitmise tähtaega kuni 01.02.2013. Isikul on kohustus osaliselt või täielikult lammutada õigusliku aluseta püstitatud abihoone 01.08.2013.

Algati detailplaneering Saku aleviku Kõrgemäe ja Uus-Kõrgemäe kinnistutel ja lähialal, anti lähteseisukohad ja otsustati jätta algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Võeti vastu detailplaneering Tännassilma külas Arunõmme tee 28 kinnistul.

3 korraldusega määrati projekteerimistingimused.

Otsustati jätta algatamata keskkonnamõju hindamine lah-tise lasketiiru ehitamiseks Männiku külas Männiku polügooni kinnistul.

Väljastati 5 ehitisluba: maa-kaabelliini rajamiseks Juuliku külas Paju teel ja Tähe teel ning Saku alevikus Kasteheina teel, Luha tänaval ning riigi omandis oleva maakatastrisse kandmata maal; lasketiiru laiendamiseks Männiku külas Männiku polügooni kinnistul; Saku Tervisekeskuse katuse rekonstrueerimiseks Saku alevikus Pargi tn 27; kraavi rajamiseks Üksnurme külas Uue-Lukusepa kinnistul.

Anti kirjalik nõusolek piirde-aia püstitamiseks Saku alevikus Niidu tn 1.

Väljastati 4 kasutusluba: üksikelamutele Juuliku külas Murumäe põik 5 ja Saku alevikus Asula tn 17; rekonstrueeritud korterelamule Saku alevikus Ülase tn 1; Rehe seltsimajale Üksnurme külas (osaline kasutusluba kõrvaltingimusega).

Jäätmeveost vabastati 5 jäätmevaldajat.

MTÜ-le Noorteklubi ESIK anti avaliku ürituse korraldamise luba 28.10.2012 kell 19-21 Saku Valla Maja II korruse saalis toimuva alternatiivse noorte-ürituse „ESIK“ läbiviimiseks (vastutab **Merle Liblik**).

Tasuta anti kasutada Saku Huvikeskuse ruum 301 MTÜ-le Saku Maleklubi 09.10-31.12.2012 esmaspäeviti kell 17-20 ja reedeti 14-16 maleringi läbiviimiseks ning **Natalja Krassilnikovale** 11.10, 25.10, 08.11, 29.11 ja 06.12.2012 kell 18-21 vabastava hingamise õhtu läbiviimiseks; Saku Huvikeskuse III korruse peeglisaal **Viivika Kasurile** 09.10-18.12.2012 teispäeviti kell 19.30-21.30 Kundalini jooga tundideks; lasteaia Terake kunstiruum OÜ-le Huvilooja 09.10-18.12.2012 teispäeviti kell 16.30-18 laste käelise tegevuse ringiks.

MTÜ Kaseoksa AÜ territooriumil väljaehitatud ühisveevärgiga liitunud kinnistu omanikke otsustati rahastada 38,35 euroga kinnistu kohta.

Arvo Vardjale anti luba korraldada 01.12.2012 kell 22.50-23 Saku alevikus Saku mõisa esisel maa-alal ilutulestik.

POLIITIK KIRJUTAB
Tanel Ots, VL Väikelinn Saku 2,
Saku vallavolikogu liige,
TTÜ magistrant

20 aastat riiki, põhiseadust ja omavalitsemist on kaante vahel

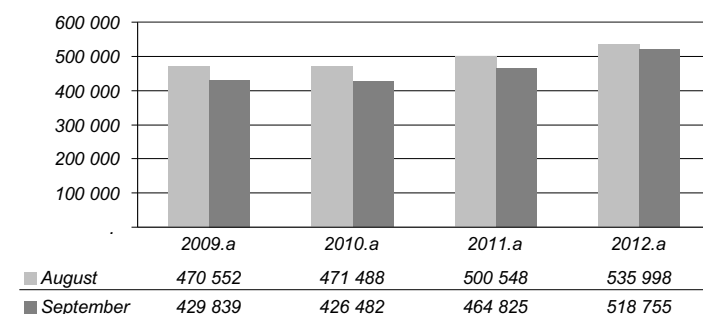
Rahvusraamatukogu väikeses konverentsisaalis jäi toole puudu, kui 24. septembril leidis aset uue raamatu esitlus. Ruumi täitsid tuttavad rääkivad näod, keda oleme õhtuti harjunud teleri vahendusel oma kodus võõrustama - meie rahva arvamusi liidrid, teadlased ja poliitikud. Õhus oli tunda nõutust, kui Marju Lauristin laua taga istudes kohalolijatel küsis, mis on see uus energia, mida meie riik praegu vajab. Meie rahva elus oli enam kui paarikümne aasta eest aeg, kui liikumapanevaks jõuks oli igatsus vabaduse järele. Ta võrdles seda õhupuudusega, milles inimene iga hinna eest soovib akna lahti tõugata. Siis järgnes aeg, kus kõik ühtviisi soovisime rikkaks saada. Selleski küsimuses on selgus majja saabunud: kes sai, see sai, teised hakkavad saatusega leppima ja kolmandad lähevad välismaale. Riigi ja rahva kestlikkuse seisukohalt on vaja uut jõudu (mitte niivõrd uut poliitilist erakonda),

mis aitaks alles jääda ja annaks arenguvõimaluse. Ettekandjad nimetasid Eesti tänast olukorda hangumiseks või lausa soojus-surmaks.

Lahenduse leidmiseks loode-takse abi tervikpildist, mille annab Tallinna Ülikooli kirjastuse poolt välja antud nelja ja poole-saja leheküljeline artiklikogumik „Eesti poliitika ja valitsemine 1991-2011“, koostaja Raimo Vetik, autoriteks Tallinna ülikoolide teadlased erinevatest põlvkondadest. „Kogumikus välja pakutud üldistust võib võrrelda mosaiigiga, mille puhul tervikpilt sisaldab informatsiooni, mida selle eraldi võetud tükid anda ei saa,“ tõdetakse esitlust tutvustades. Mati Heidmets näiteks tunnistas oma lugemismuljeid kirjeldades mõnesuguse imestusega, et tundis end pärast kogumiku lugemist üksjagu targemaks saanud olevat. Oleme ju kõik nende sündmuste sees elanud, arvame, et teame, millest oleme oma riigi ja rahvaga neil aastatel läbi tulnud. Ometi on ka kõige hoolsam ühiskonnael ja poliitmaastikku jälgiv kodanik justkui jalgpalli-ülekanne kuulaja: ta saab kommentaatorite käest pidevalt teateid, et nüüd keegi triblab, siis ründab, et löödi värav või et taas luhtus üks hästi ülesehitatud rünnakuplaan. ➤

Üksikisiku tulumaksu laekumine

Septembris 2012 laekus Saku valla eelarvesse 518755 eurot üksikisiku tulumaksu. Kasv võrreldes 2011. aasta sama ajaga 11,6%.

Finantsteenistus

◀ Tervikpilt vajab aga nii ajalist distantsi kui ka erapooletut ja asjatundlikku lähenemist. Käimasolevatele ja päevakajalistele protsessidele ajakirjanduses reaktioonina ilmuvad avaldused ei saa seda võrdväärselt pakuda. Ja veel - see, mis tänaseni Eesti avaliku halduse valdkonnas kokkuvõtlikult ja analüüsivalt kirjutatud, on enamuses ingliskeelne. Emakeelt lugemisel eelistades polegi meil varem olnud võimalust oma enda riigikorralduse lähimineviku kohta võrdväärselt asjalikku käsitlust lugeda. Rääkimata kogu perioodi hõlmavast tervikust.

Kuna olin kõnealuse raamatu omanikuks saanud juba ligi nädal varem toimunud esinduslikul omavalitsustemalisel konverentsil Tallinna Tehnikaülikoolis, sain ametlikul esitlusel istuda, üsna triibuliseks joonitud raamat põlvedel. Julgen seega ka soovitada. Aga soovitada võib seda ennekõike neile, kes on meie riigi ja omavalitsuse korralduse vastu ka seni huvitud. Kohustuslikuks lugemiseks peaks see aga saama kõigile, kes arvavad teadvat, kuidas selles valdkonnas asjadega on.

Ka Saku vald on äramärkimist leidnud. Muidu suurt pilti näitav professor Mäeltsemees ei lähe „Haldusterritoriaalset poliitikat“ käsitledes ülemäära detailidesse. Ta nendib aga Saku-Kiili ja veel mõne valla näitel loodetud haldusterritoriaalse reformi takerdumist. Kuigi juba külanõukogude piirides valdu moodustades räägiti, et need on liiga väikesed, siis eeldatud suuremate liitumiste asemel toimus meil 1993. aasta algul hoopis valla jagunemine.

Siin ongi paslik meelde tuletada, et eeloleva aasta 11. märtsil saab täis 20 aastat Saku valla iseseisvat ajalugu, mil meid Riigikogu otsusega (RT 1993, 14, 218) tänasest Kiili vallast lahutati. Ehk on põhjust naabritega sel puhul üks konverents pidada ja mõni ülevaatlik artikkelgi kirjutada. Nii viimast kahtkümmet naabritena elatud aastat käsitledes kui ka sellele eelnendud ligi kolme aastakümnet külanõukoguaegset kooselu meenutades. Kõnealuse raamatu vaimus, distantsilt ja objektiivselt. Valmisolekuga uusi horisonte näha.

Mida uus hooaeg toob?

Mida põnevad toob hooaeg 2012/2013? Kas on uuendusi-muudatusi?

Saku Vallaraamatukogu direktor Ene Loddes

Saku Vallaraamatukogu sai tänavu septembris 80-aastaseks.

Ajaloo algus ulatub tagasi aastasse 1932, mil asutati Saku Heategeva Seltsi raamatukogu.

Esimene raamatukogu asus Saku Erakooli majas (praeguse algkoolimaja kohal), kasutada oli vaid üks tuba. Kogude suurus oli 51 raamatut (veel 151 raamatut olid seltsi liikmed andnud raamatukogule ajutiseks kasutamiseks). Laenutusi oli esimesel tööaastal 972 ja lugejaid 48. Populaarseim raamat oli J. Londoni „Loitev koit“.

Täna on kogude suuruseks 50 500 teavikut, laenutusi ligi 70 000 ning lugejaid 2700. Populaarseim raamat on 2012. aastal senini olnud Vahur Kersna „7x7“, kohe sellele kandadele astuvad Riho-Bruno Bramanise „Õhk riisiterade vahel“ ja Gerda Kordemetsa „Sulev Nõmmik: „Kui näeme, siis teretame!““.

Juubeliaastal uuendasime põhjalikult raamatukogu kodulehte - vt <http://lib.sakuvald.ee> Sealt leiab huviline kogu vajaliku info raamatukogu kohta ning otseteed kasulike allikate, sh digiteeritud trükiste juurde.

Üritusi korraldame ka. 6. oktoobril kohtusime kirjaniku ja lauljaga, tulemas on raamatukogupäevad.

Saku Valla Noortekeskuse juht Reili Raamat

Saku Valla Noortekeskuses on alanud sisukas ja põnev aasta. Aktiivselt on käimas erinevad huviringid ja üritused: filmilõunakud, mängude lõunakud, tantsulise akrobaatika ring, kokkamisring, Eesti 4H Saku klubi, noorte mälumängud, kohtumised huvitava inimestega, filmiõhtud, grafiti ja redesign'i töötuba. Tähistame tähtpäevi ja sünnipäevi.

4. oktoobril saabus Inglismaalt vabatahtlik Liam, novembri alguses tuleb hispaanlane Iago, nemad tegutsevad meil aasta. Oktoobri keskpaigast detsembrini oleme nn superstaari staap - noored hakkavad igal pühapäevaõhtul keskses „Superstaari“ saatele kaasa elama. 2013. aastal on plaanis alustada prantsuse keele ning kalastamise ringiga.

Selle aasta lõpuks valmib Saku noortekeskuses ruum, mis mõeldud töötajate koosolekute läbiviimiseks, noortele koolitusteks, filmide vaatamiseks ja puhkeruumiks.

Uuest aastast on meil igal kuul nimetus, mis võtab kokku selle kuu ettevõtmised. Näiteks jaanuar on spordikuu - plaanime korraldada suusalaagri, tegutseda vabas õhus, kutsuda külla võitluskunstide asjatundja.

Sel hooajal hakkame tihedamini korraldama ümarlaudasid, kaasame kõik noorsootööga tegelevad inimesed. Lisaks plaanime luua Noorte Aktiivi, mille liikmed aitaksid tegevuskava uute ideedega rkkastada.

Eesmärk on lahendada probleeme, mis ümarlaudades välja tuuakse. 2011. aasta ümarlaual leiti, et noorte tunnustamise süsteem puudub. 2013. aasta juunis on plaan korraldada Noorte Tänapäev, kus soovime tublimaid noori tänada. Aeg-ajalt korraldame ka väiksemaid „tunnustamisi“ ning kindlasti märgime tublid noored nimeliselt ka Saku Sõnumites ära. Eelmisel ümarlaual toodi murekohana välja, et puudub regulaarne tagasiside noortelt. Loodav Noorte

Aktiiv aitab selle probleemi lahendada.

Ideid ja plaane on palju, kindlasti tuleb uusi mõtteid aasta jooksul juurde ka.

Saku Päevakeskuse sotsiaaltöö spetsialist Vaike Pähn

Saku päevakeskuses on muutust aeg. Uuenenud on välisilme,

toas säästlikum soojus, peagi loodame uut katust ja toimivat ventilatsiooni ning küllap ükskord saavad ka juurdepääsud ning ümbrus korda.

Vahetunud on ka personal. Augustikuust on päevakeskuse perenaiseks Tiina Liivik, kes on paljudele varasemast tuttav Saku Maja kauplusest. 3. oktoobril oli viimane tööpäev pea üheksa aastat päevakeskust kujundanud juhatajal Anne Michelsonil.

Seni on päevakeskus hooaega alustanud tavapärase teenuste, ringide ja rühmadega.

Koos käivad too- livõimlejad, kohviklubi, „Meeste maailm“, taastusrühmad puuetega inimestele. Lauluklubi on välja kasvanud muusikaklubi, kuhu on oodatud kõik helinautijad, olenemata viisipidamise oskusest. Ja päris uus algatus on etlusing, kus isekeskis arendatakse kõnetehnikat, keha- keelt ja esinemiskindlust. Julgematel on eesmärgiks päevakeskuse üritusi õpituga ilmetada.

Tulemas on uus juhataja, kelle nägemus ja lähenemine võib aga päevakeskuse tegemistesse veelgi uuendusi lisada.

Kiisa Rahvamaja juhataja Marianne Rande

Kiisa Rahvamajas alustavad traditsioonilised ringid: Beebikool toimub esmaspäeviti, väikesemad alustavad kell 10.15 ja suuremad 11, juhen-dab Tiiu Rõuk. Memmede lau-luklubi käib Evi Tuha käe all koos esmaspäeviti kell 14. Käsi-tööhuvilisi ootab juhendaja Ülle Leisalu esmaspäeviti kell 18. Teatrikunsti harrastajad kogunevad Marianne Öuna eestvedamisel esmaspäeviti kell 19 ja Tiiu Rõugu eestvedamisel pühapäeviti kell 16. Salongitantsu huvilised harjutavad teisipäeviti kell 16 Aime Tamme juhtimise all. Joogaharrastajad on koos teisipäeviti kella 20-st,

Tervisevõimlejate aeg on kolmapäeviti kell 16, juhendaja on Annely-Thea Häggblom. Rivitantsijad õpivad pühapäeviti kell 18. Kapell ja naisansambel RõõmuRullid on Triinu-Liis Kulli taktikepi all koos neljapäeviti kell 18 ja 19.30.

Meie tegevuse osaks on ka erinevate ürituste läbiviimine. Sel aastal jätkame sarja Huvitavate Kohtumiste Klubi, kus külalisteks põnevad inimesed. Tulemas on isadepäev, mida tähistame Kiisal 10. novembril. Selle aasta lõpetame üritusega „Head teed 2012“ 29. detsembril. Jätkuvad ka sotsiaaltöötaja vastuvõtud - iga kuu teisel neljapäeval kell 10-12. Koostöös päevakeskusega pakume juukselõikuse teenust - iga kuu kolmandal neljapäeval kell 10-14. Ka Kiisa-Kurtina-Tagadi-Roobuka Pensionäride Ühendus jätkab rahvamaja katuse all oma tegemisi.

Midagi uut meil pakkuda ei ole võimalik - meie tegevusväli on piiratud. Ringide kohta saab infot kodulehelt, muu tegevuse kohta Saku valla ürituste kalendrist.

Saku Valla Spordikeskuse juhataja Risto Lall

Spordikeskuses plaanime alanud hooajal jätkata samamoodi kui eelmisel, suuremaid uuendusi tulemas ei ole.

Rohkem tähelepanu soovime pöörata turvalisusele, selleks on koostöös vallavalitsusega paigaldatud fuajesse ja koridori kaamerad. Loodame, et suvel toimunud soojasõlme ehitus toob leevendust ka veeprobleemile.

Püüame treeningaegasid paremini paigutada. Sel aastal lisanud uued treeningud on Body-

arobic ja BodyToning. Laste osas oleme rohkem tähelepanu pööranud tütarlaste treeningutele.

Saku Valla Spordikeskuses on vesiaeroobika treening teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18.30, aeroobika esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18.30, Bodyaerobic esmaspäeviti kell 19.30, BodyTonic kolmapäeviti kell 19.30, Zumba teisipäeviti ja neljapäeviti 19.30, jooga teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18.30. 3-11aastaste tüdrukute iluvõimlemine on kolmapäeviti ja pühapäeviti, kellaeg on veel täpsustamisel. Ujula on avatud tööpäevadel kell 06.30-07.30 ja 17-22, puhkepäevadel ja nädalavahetustel 10-22. Jõusaal on avatud iga päev kell 10-22.

Spordikeskuses saab tegeleda ka saalihoki, korvpalli, jalgpalli, kergejõustiku, ujumise, tennise, karate, judo, võrkpalli ja taipoksiga.

Saku Valla Spordikeskus on avatud tööpäevadel kell 6.30-22.00, puhkepäevadel ja nädalavahetustel kell 10-22. Täpsem info www.sakuvald.ee/spordikeskus või telefonil 671 8029.

Saku Huvikeskuse juhataja Liina Hendrikson

Saku Huvikeskuse uus hooaeg on alanud. Tulemas on palju huvitavat lastele ja täiskasvanutele - kursusi-õpitube ja lahedaid kultuuriüritusi.

Uutest laste huviringidest on populaarsemateks osutunud legorobootika, teatriringid ning mudilaste muusika- ja kunstitunnid. Väikese hilineamisega on käivitumas ka puutöö ja meisterdamise ring (info telefonil 671 2403). Uusi huvilisi ootame keeraamikaringidesse, mandoliini-

orkestrisse ja pärimusteatriringi.

Oktoobrikuiseks oodatud sündmuseks on kindlasti üleeestiline Täiskasvanud õppija nädal. 12.-19. oktoobril on Saku Huvikeskuses võimalik osaleda erinevates õpitubades - on nii käelisi tegevusi kui ka alternatiivseid teraapiavorme. Kava on meie kodulehel www.sakuvald.ee/huvikeskus. Kõik õpitoad on eelregistreerimisega. Uudseid ja huvitavaid kursusi (tekstiili taaskasutuse kursus, kohvikannusoojendaja viltimine jmt) mahub ka aasta teise poolde.

20. oktoobril kell 11-14 kutsume kõiki raamatulaadale ostma-müüma-vahetama. Päev jätkub, kui Kinobussi abiga jõuab Sakku lõbus koguperefilm „Pot-su Trumm“.

Novembris ootame kuulama hingedeaja kontserti ja osalema gongide kontsert-meditatsioon (07.11, vajalik eelregistreerimine), mis on väga erakordne ja rikastav kogemus.

Alanud on ülevallalise mälu-mängu „Saku ajukas“ uus hooaeg, turniir koosneb seitsmest voorust ning kestab kevadeni välja. Mänguga on võimalik liituda ka teistest voorust, see toimub 12. novembril! Jätkub ka äärmiselt populaarne lastehommikute hooaeg - ootame 6-8-aastaseid meisterdama, mängima või teatrietendusi vaatama iga kuu esimesel laupäeval.

Mardikuu lõppu mahub veel üks intiimsemat laadi salongikontsert, kus kuuleme musitseerimas Bonzot, õhtu on laudadega. Selgi talvel ei jää tulemata advendituled süütamine 2. detsembril, küünlavalgusõhtu jõululauludega, kogupereüritus Jõulutelk ning aastalõpu tantsuõhtu.

TOIMETAJA VEERG

Inimene õpib oma vigadest?

Vanasõna ütleb, et oma vigadest õpitakse. Olen kuulnud ka väidetavat, et tark õpib teiste, loll enda vigadest. Aga kas üldse õpib?

Pean end päris heaks autojuhiks: olen mitmes Euroopa suurlinnas hakkama saanud ja Saksa kiirteedid ma lihtsalt naudin. Aga Tallinna sadamasse sõita ei suuda! Iga kord teen mingi vea. Päris mitmel korral on suuremast õnnetusest päästnud sentiimetrid. Ja teise juhi kiire reaktsioon. Püüan sadamat vältida. Ja lähen juba ette pabinasse, kui sinna sõita vaja.

Ma olen keskpärane kokk. Mõned toidud õnnestuvad hästi, mõned on nii enam-vähem - süüa sobib. Aga ma ei oska kasutada teha. Väga imelik ja maitsetu kukub välja. Küll olen hoolega vaadanud-uurinud, kuidas teised toimetavad. Kui siis jälle ise proovin, on tulemus ka heatahtlikultki hinnates kehvak.

Mõnikord jäävad mulle inimesed meelde paarikaupa. Näiteks tean, et vastu tulevad noormehed on Jaan Trumm ja Jüri Tramm. Aga ei suuda meenutada, kumb on kumb. Ja kui kord segi minema hakkab... Õpetajatöös oli sellega kogu aeg tegemist. Mõnikord sai nalja, mõnikord noored inimesed solvusid ka.

Ajalehte sattub mõnikord vigu. Muidugi on siis kehv tunne. Kuid kui sama inimest, asutust või ettevõtmist puudutavas järgmises artiklis teist korda eksinud olen - ja nii on juhtunud -, ei taha sel teemal enam kunagi kirjutada. Paraku mõnikord peab. Ükskord lugesin loo neli-viis korda läbi ja palusin kolleegil ka hoolega üle vaadata. Kõik tundus korras olevat, kuni trükisoojas lehes kargas esimesena silma viga - muidugi seal, kus oligi karta. Naljakas? Küllap vist.

Eksimused kipuvad korduma. Minul vähemalt. Olen kuulnud, et teistel ka. Või ei? Küll tahaks näha neid inimesi, kes vigadest õpivad, ükskõik, kas enda või teiste omadest. INNA MIKLI

Kuidas tasuda kalli eralasteaia kohatasu, kui sissetulek on väike?

Euroopa Sotsiaalfondilt rahastuse saanud projekti „Töölesaamist toetavad hoolekandeteenused Saku vallas“ käivitamisest on möödunud aasta. Oleme saanud pakkuda isikliku abistaja teenust kolmele lasteaia käivale puudega lapsele ja ühele puudega õpilasele, sellest sügisest saab üks ratastoolis olev noor jätkata isikliku abistaja toel elukutse omandamist ametikoolis.

Teiseks projekti sihtühik on pered, kelle laps ei saanud sügisel munitsipaallasteaia kohta ja eralasteaia panek on toimetulekuprobleemide tõttu (sissetulek leibkonna liikme kohta alla 160 euro) võimalatu. Sellistele peredele saame kompenseerida kogu eralasteaia kuutasu nii, et 207,22 eurot katab vallavalitsus lapsehoiu toetusega ja puudujääva osa katab projekt. Lisaks kohatasule saame kompenseerida transpordikulud. Sellest sügisest toetame täiendavalt nelja peret eralasteaia maksu tasumisel, ikka selleks, et emad saaksid tööle asuda.

Kui tunned, et sinu perel või sinu tuttavatel on sellist abi vaja, võta ühendust vallavalitsuse sotsiaalhoolekandeteenistusega telefonil 671 2401 või meilil eda.esperk@sakuvald.ee. **EDA ESPERK, sotsiaalhoolekandeteenistuse juht**

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

ÕPILASED ÕPETAJAST

Martin Varrand, 34. lend:

Talvi Järv on klassijuhatajana väga kohusetundlik ning mureseb tõeliselt oma õpilaste õppeedukuse pärast. Õpetajana oskab ta üles ehitada väga huvitavaid tunde ning teha aine igale õpilasele tõeliselt põnevaks. Gümnaasiumi vältel, mil Talvi minu klassijuhataja ja majandusõpetaja oli, suunas ta mind erinevatesse koolikeskustesse koolivälisesse projektidesse ja koolitustele, mis mulle elus igati kasuks tulevad ning mille üle ma väga tänulik olen

Margret-Erika Triik, 12. klass:

Talvi Järv on minu jaoks õpetaja suure algustähega. Olles olnud aastaid tema õpilane, hindan kõige enam just kogemust, mille sain tema julgustusel rahvusvahelist õpilasfirmat tehes. Suuresti tänu tema toetusele ja juhendamisele osalesime oma GloGlo-ga väga edukalt Eesti õpilasfirmade võistlustel. Imetlen õpetaja Talvi tahtejõudu ja sihikindlust mitte ainult õpetajana, vaid inimesena üldiselt. Olen võimaldatud kogemuste eest väga tänulik.

Lennart Lind, 12. klass:

Talvi Järv on laia haardega ja teotav inimene. Olles eelkõige majandusõpetaja, oskab ta edukalt anda edasi ettevõtlus- ja majandusalaseid teadmisi. Samuti juhendab ta tulemuslikult õpilasfirmade tegijaid. Koostööd tehes tean, et võin alati probleemidega tema poole pöörduda. Talvi Järv on mõistev ja alati olemas.

Gert-Kristjan Rungi, 33. lend:

Mina puutusin Talvi Järvega kokku 9. klassist keskkooli lõpuni. Gümnaasiumi majandusõpe Talvi käe all mõjutas minu tulevaseid samme palju: tänu sellele, et õpetaja suutis majandus- ja ettevõtlusõppe tundides puudunud teemade vastu tõsisemat huvi äratada, asusin kõrgkoolis majandus- ja ettevõtlusalaseid teadmisi omandama. Vähe sellest, et Talvi oskas muidu küllaltki igava majandusteooria huvitavaks muuta, on ilmselt kõigile tema õpilastele palju kasuks tulnud õpilasfirmade loomine, mis ka praktilisi väljundeid pakub. Talvi juhendamisel loodud ja toimetanud õpilasfirmast sain nii palju indu, et olen tänaseks enda ettevõtet asutanud. Õpetaja Talvi on äärmiselt otsekohene, aus, kohusetundlik, korrektne ning maksimaalselt eetilise käitumisviisiga, selline tundub ta olevat ka tavaelus.

INNA MIKLI

Viiimastel aastatel on Saku koolile palju au ja kuulust toonud õpilasfirmad: ikka on gümnaasiumi noored „ärimehed“ vabariigis silma paistnud. Saku edukaid ettevõtjaid juhendab majandusõpetaja **Talvi Järv**, kelle tegevust tunnustati sel aastal Harjumaa aasta õpetaja tiitliga.

Omanäolised majandustunnid

Talvi Järv on äärmiselt positiivne inimene - rõõmsameelne, lihtne ja sõbralik. Vaimustuse ja entusiasmiga räägib ta oma majandustundidest. Majandusõpetuse kolm kursust läbivad kõik gümnaasiumiastme praktilise suuna õpilased, kuid valikaineina saavad seda õppida ka reaalia humanitaarharu poisid-tüdrukud. 10. klassis tehakse õpilasfirma, järgmisel aastal õpitakse teooriat. Tänaseks on Saku koolis tegutsenud 43 õpilasfirmat, milles osalejaid on kokku olnud 165. Sel sügisel alustas 28 gümnaasisti 6 uue ettevõttega.

Õpetaja Järv räägib, et ettevõtlusele pannakse algus põhikooli lõpuklassis. Majandusmõisted saavad arusaadavaks läbi ettevõtlusmuinasjutu, milles kaks kolli, „Nukitsamehest“ tuntud Mõhk ja Tõlpa, leiavad rahapaja ja hakkavad siis läbi raskuste äri tegelema. Õpilased koostavad ise ka äriplaani ja kirjutavad selle põhjal ettevõtlusmuinasjutu. Parimad lood saadetakse vabariiklikule võistlusele. Põhikoolis on palju juttu rahast, taskurahast ja selle mõistlikust ja planeeritud kasutamisest. Gümnaasiumis alustatakse juba praktilise ettevõtlusega. Valitakse toode, mida teha ja turustada. Õpilasfirmade aktsiakapital on reeglina väga väike, seega tuleb tegeleda millegagi, mis odav, kuid samas torkab silma ja äratub tähelepanu. Noored ettevõtjad korraldavad koolis laatu ja müüvad oma tooteid. Seeläbi õpitakse kauplemist, kuid ka muid vajalikke oskusi. Näiteks läbirääkimiskunsti - mõnikord on vaja teiste ainete õpetajatelt

tunni algusest või lõpust mõni minut vabaks paluda. Alklasside majas korraldatakse müügipäevi, mis algavad mängudega: gümnaasistid-ettevõtjad tutvustavad oma tooteid ja näitavad, mida nendega teha saab. Nii kenasti oskavad tulevased ärihaid väikeste koolikaaslastega mängida! Ja siis algab müük. Uskumatu, kui palju on pisikestel lastel raha! Ja kui meelsasti nad seda kulutavad.

Muidugi osalevad Talvi Järve õpilased üle-eestistel õpilasfirmade laataladel. Teevad reklaami. Müüvad oma kaupa iseseisvalt, kuhu ja kuidas võimalik. Koostavad aruandeid, teevad raamatupidamist... Kevadel aga lõpetavad tegevuse (õpilasfirma saabki tegutseda vaid ühe õppeaasta) - kas siis suure kasumiga või, vastupidi, vaevalt otsaga kokku tulles. Et teada saada, tuleb koostada majandusaasta aruanne. Kahjumisse pole Saku kooli ettevõtjatest veel keegi jäänud.

Talvi Järv räägib õpilasfirmade osanike esialgsest vaimustusest ja õhinast, järgnevast tüdimusest, omavahelistest tülidest ja leppimistest. Ja siis mõnel seltskonnal lihtsalt hakkab hästi minema. Teised veavad ka lõpu. Majandusõpetuse eesmärgiks ei ole ettevõtjaks kasvata, vaid ettevõtlikkust õpetada. Et noor inimene saaks eluga

hakkama. Et tuleks toime ka siis, kui keegi tööle ei võta - ehk meenub siis kooliaegne firma loomise kogemus.

Läänemaalt Tallinna kaudu Sakku

Talvi Järv on pärit Läänemaalt, ta kasvas koos vennaga pedagoogide peres. Isa oli direktor, teda suunati ühest paigast teise - ikka sinna, kus vaja kool jalule aidata. Nii sai Talvi palju kolida. Õpetajakutsest tüdruk ei unistanud, tahtis hoopis trammikonduktoriks saada - harva linnas käinud lapsele jätsid selle naise läikiv vorm ja rinnal rippuvad piletirullid kustumatu mulje.

Pärast põhikooli läks Talvi Eelkooli Kasvatuse Pedagoogilisse Kooli (täna Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar), õppis lasteaiakasvatajakaks. Suunati Narva tööle, kuid kuna seal elamisvõimalused olid pakkuda polnud, pääses Tallinna tagasi - ikka lasteaeda. Kolme aasta pärast läks ta Tallinna Pedagoogilisse Instituuti (täna Tallinna Ülikool) koolieelset kasvatust ja psühholoogiat õppima. Sai lasteaiakasvataja ja psühholoogiaõpetaja kutsed. Tegi mõned aastad ametiühingutööd. Ja siis, olümpiaaastal, sai energeetikainsenerist abikaasa **Valdur Sakku** korteri. Talvi Järv läks aga tööle ATK Õppekombinaati, millest hiljem kasvas välja Taluliit.

Aastad Saku Gümnaasiumis

Õppekombinaadis ja Taluliidus aastaid täiskasvanuid koolitanud naisele pakuti 2003. aastal tööd gümnaasiumis - esialgu pikapäevavarühma kasvatajana. Seejärel sai ta psühholoogia-, siis inimeseõpetuse tunnind. Majandusõpetus tuli juhuslikult: ta sattus Junior Achievement Eesti koolitusele ja vaimustus: programm oli äärmiselt huvitav. Koolituse läbinu sai õiguse majandust õpetada. Lisaks täiendas Talvi Järv end Tartu Ülikooli ettevõtluspedagoogika pilootkoolitusel.

Sel aastal algas õpetaja Järvel Saku Gümnaasiumis 10. tööaasta. Oma suurimaks saavutuseks

Saku Gümnaasiumi direktor Ulvi Läänemets:

Õpetaja Talvi Järvega seob mind pikaajaline koostöö, seetõttu usun, et tunnen teda väga hästi. Ma ei tea ühtegi teist nii positiivset inimest kui tema. Tänu oma heatahtlikule ja positiivsele suhtumisele võidab ta alati nii õpilaste kui kolleegide südamed. Ta on inimene, kellele võin iga hetk kindel olla! Ta tunneb kella ja teab tähtaegu, tal on alati head ideed, ta on nõus kaasa lööma milles iganes. Tal on kombeks abistada neid, kel on abi vaja. Temaga on alati lõbus, tal on hea huumorisoon. Talvi on inimene, kelle süda on õiges kohas ning see on ühe inimese elus ju kõige tähtsam!

huumorisoonega majandusõpetaja

peab ta seda, et suutis kevadel võiduka lõpuni viia oma 12.b - kõik 24 noormeest ja neiu lõpetasid ühel ja samal päeval. Paljudega neist alustas ta juba 2004. aasta sügisel, kui nad olid 5. klassis.

Koolis hoiavad Talvi Järve enekõike gümnasistid: tänapäeva koolinoored on toredad inimesed, pisut püsimatud, aga vahvad. Nad on väga targad. Oskavad kenasti käituda, peavad kokkulepetest kinni, on asjalikud ja toimekad. Koolis hoiavad ka toredad kolleegid, kellega mõnus suhelda. Juhtkond on olnud äärmiselt toetav: õpilasfirmasid on igati aidatud, lubatud neil kõiksuguseid üritusi korraldada. Ja Talvi Järvele on võimaldatud vajalikke koolitusi.

Kuid - õpetajatöö on raske: iga tund tuleb eelnevalt põhjalikult läbi mõelda, valmistuda. Õpetaja Järv usub, et kui ülesanded on huvitavad ja parajalt rasked, teevad õpilased meeleldi kõik vajaliku ära. Liiga keeruliste ülesan-

10. klassi tunnis koostavad tulevased ettevõtjad äriplaani. Et raha teenimise võimalused piltlikult selgeks saaksid, mängitakse vahepeal üht mõtlemapanevat mängu. Fotod: SS

nete puhul tekib tõrge, liiga lihtsatega on igav. Ta arvab, et alati on võimalik heaga läbi ajada, huumorit kasutada, naljakaid olukordi nautida. Ja rõõmuga õpetada. Ta usub, et just tänu väiksele koormusele saab ta oma tööd põhjalikult teha. Tal on majandust õpetada huvitav, ta naudib õpilastega suhtlemist ja klassi ees seismist.

Ettevõtlik vanaema

Heal majandusõpetajal on vahvad hobid. Kõige omapärasem on tikkimine. Tal on kodus kaks tikkimismasinat, mis arvutiga ühendatud. Arvutis kujundab pildi. Siis paneb masina tööle ja vaatab, kuidas tikandid „tekiavad“. Vaid niite tuleb vahepeal vahetada ...

Et ennast vormis hoida, teeb Talvi Järv kepikõndi. Enamasti Nurme tänava äärsel kergliiklusteel. Tunnistab mõnusa muigega, et rohkem oleks vaja käia. Peaks end kokku võtma.

Reisimine kuulub ka lemmiktegevuste hulka. Igal aastal on ta endale ühe Germalu kultuurireisi lubanud. Kõige sügavama mulje on siiani jätnud Šveits. Sealsed Alpid on imeilusad, kuid äärmiselt meeldiv on ka

kogu Šveitsi elukorraldus. Šotimaalegi tahaks ikka ja jälle tagasi.

Ja muidugi on Talvi Järv abikaasa ja ema. Tal on kolm last: **Indrek** (sündinud 1972), **Sander** (1974) ja **Katriin** (1984). Ja seitse lapselast. Neist vanim õpib momendil Ameerikas, pisem sündis möödunud nädalal. Ja üks keskmine, ka päris väike, on igal nädalal ühe kindla päeva vanaema hoida.

▲ Šveits on riik, kuhu tahaks tagasi. Pildil koos abikaasa Valduriga Alpides. Vanaema ja Annabel hakkavad laulupeole minema. ➤ Fotod: erakogu

Võõrkeelsena lasteaias

EVE LAIVERIK

Lasteaia Terake direktor

Maailmas kõneldakse 6912 erinevat keelt. Kuidas teineteist mõista? Kuidas mõista lapsi, kes ei oska veel rääkida? Kuidas mõista lapsi, kelle emakeel erineb meie omast? Kuidas mõistavad lapsed võõrkeelsete õpetajate loetud muinasjuttu, lauldud laulu, esitatud nõudmisi? Kuidas end mõistetakse teha?

Sooviga nendele küsimustele vastust saada külastasid 20 Vantaa lasteaia töötajat septembrikuus lasteaeda Terake. Vantaa lasteaias käivad lapsed, kes räägivad 16 erinevas keeles. Alguses nad ei oska ei oma eakaaslaste ega õpetajatega suhelda. Kuidas enda soovid ja tahtmised arusaadavaks teha? Õpetaja peab iga päev endale eelpool toodud küsimused esitama ning vastused ja lahendused leidma. Soome õpetajad osalesid meie õppetegevustes ja olid samas olukorras kui lapsed, kes ei mõista, mida räägitakse. Eesti ja soome keel on sugulaskeeled, kuid võõras keel on võõras keel ning tegelikult jääb jutu sisu arusaamatuks.

Soomlased on muukeelsete lastega suhtlemisel kasutusele võtnud pildilise vormi: kõik lasteaia toimingud on üles joonistatud, lapsele näidatakse pildi pealt, mida tegema hakatakse või kuhu minnakse. Kõike saadab õpetaja jutt. See on keelekümbel soome moodi.

Vantaa õpetajad pidasid haruldaseks Terakese avarat õueala ja võimalust lasteaias jalgrattaga sõita. Nad imestasid, miks lapsed vihmase ilmaga õues pole. Soome lapsed on õues nii vihma kui pakasega, iga päev paar tundi. Vanemad pidid pahandama, kui lapsi välja ei viida.

Kõrgelt hinnati meie õpetajate oskust matemaatikat ja emakeelt huvitavalt õpetada. Kuid imestati, et lapsed ei oska eriti mängida, vaid tahavad hoopis ringi joosta. See on meile mõtlemise ja arutelu koht - just mäng peaks olema väikese inimese tõsine töö.

Lausa luksuseks peeti, et Eesti lasteaedades on muusika-, liikumis- ja kunstioptajad. Toimub palju pidusid, tehakse teatrit, korraldatakse näitusi ja spordipäevi. Lasteaias, kus üheskoos 16 rahvuse esindajad, on poliitiliselt keeruline läbi viia pidu, mis arvestaks iga rahvuse kultuuri ja usuliste tõekspidamistega. Seetõttu elatakse pigem igapäevaelu.

Soome lasteaiarühmades käib sama palju lapsi kui meil, kuid korraga on tööl neli täiskasvanut. Laps, kelle ema või isa on kodune, saab lasteaias olla vaid lühikese päeva. Lasteaiamaks võib küündida paarisaja euron kuus, sõltuvalt pere sissetulekust. Õpetaja töötaasu on meie omaga võrreldes kolmekordne.

Pika koostööpäeva lõpus nenditi, et kahel pool Soome lahte on lasteaiaelus palju sarnast, kuid ka erinevat. Tasub käia ja näha!

Mitmekeelsed nukud. Foto: Sirje Oja

Saku valla heakorrakonkursi

I koht

Maja taga on romantiline puhkenurk, mida ümbritsevad aedhortensiad ja kaunid roosid. Pere on loonud imelise paradiisi omaenda kätega.

III koht

Anto Roobukal
Avar koduõu, kova kattega looklevad aiateed, mis suunavad ringkäigule hoonete vahele. Hooldatud muru, põõsad ja puud.

Maakividega piiratud hoolsalt rohitud ja täpselt istutatud köögivilja-aed, kus kasvavad oad ja kapsad, jättis väga hea mulje. Nutikas lahendus tarbeaied nii õuealast eraldada.

Peiulilled ja hostad on jõudnud oma kasvuga täiusliku geomeetriani - murualal on ilus tort. Töökas pereema Aita Tökke räägib peenra lugu.

"Kaunis kodu 2012" võitjad

Suvila põik 24 Kiisal

Tänavu võitis eramute seas 30 aastaga lepavõsa asemele loodud imekaunis lillede org Keila jõe kaldal - tõeline saladusteed täis värvikirevust. Mitmekülgne aed on oskuslikult tsoonideks jagatud: on tarbeaied, lopsakad lilleväljad, palju puhkenurkasid, suuri imeväärseid puid ja põõsaid, kaunilt kujundatud ümar basseini. Pere hooldab ka suurt ala jõe kaldal, seetõttu avaneb terrassilt kaunis vaade Keila jõe.

◀ Aia haldjas Inna Murre.

Tekst: Tiina Kubbi
Fotod: ☞

II koht

Nirgiuru tee 2 Metsanurmes

Kaunis ja hoolitsetud suvekodu kaarjate lillepeenarde ja tarbeaia. Istutamiseks on mitmed puhkekohad, kust saab nautida erinevaid vaateid.

Röömsameelne ja vapper perenaine Tiiu Suursööt saab majas ja hoovis kõigi töödega ise hakkama. > Kaunikujuline talusilt tervitab tulijaid ja annab teada, et tegemist on vana ja väärika paigaga. ▼

Liivaku talu Metsanurmes

Lihtne ja armas suurte murualadega taluõu. Roigasaed äratav mälestusi vanast ajast, mil põhitöök oli toidu kasvatamine. Tänapäev kasvavad tarbeaias mitmed maitsetaimed ja köögiviljad. Aias on ka sümpaatsed lillepeenrad ja põõsad, mida ääristavad puud.

I koht

Kurtina tee 44 Kurtinas

2004. aastal renoveeritud maitseka värvilahendusega kortermaja Kurtina külas. Puudevilusse paigutatud prügimaja annab tunnistust sellest, et majaelanikud sorteerivad hoolsasti jäätmeid.

◀ Arvo Pärniste võttis komisjoni vastu ning rääkis korteriühistu tööst ja tegemistest.

▲ Tagahoov, kuhu pääseb läbi võlvkaarelise lehtla. Põetud kuused ja aiamaajake moodustavad miniatuurse muinajutulise paiga.

Puhtust ja korda armastav pererahvas, Raul Möll koos kaasaga. ▼

Eramute kategoorias:

I koht

perekond Murre, Suvila põik 24, Kiisa alevik;

II koht

perekond Möll, Nirgiuru tee 2, Metsanurme küla;

III koht

perekond Tökke, Anto, Roobuka küla; III koht Tiiu Suursööt, Liivaku talu, Metsanurme küla.

Kortermajade kategoorias:

I koht

korteriühistu Kurtina Pihlakas, Kurtina tee 44, Kurtina küla.

Hoolega valitud taimed elamu ees ning ülipuhtad ja korras trepikojad jätvad majast meeldiva mulje. ▲

Saku Rattapäev 2012

Pisikesed ratturid läksid rajale pereliikmete kaasaelamisel.

SIRLI METSAMÄE
Saku Suusaklubi

Saku Kolmiku 10. hooaeg lõppes 23. septembril Saku Rattapäevaga. Osales 225 spordisõpra, see on rattapäevade rekord. Võrdluseks - eelmisel aastal oli osavõtjaid 202. Saku Kolmikul 2012 osales kolmel etapil kokku 400 erinevat inimest (võrdluseks - eelmisel aastal 314), kõige rohkem spordisõpru lõi kaasa suusapäeval - 268. Jooksupäeval osales 208 inimest.

23. septembri hommikul olid taevast tumehallid pilved ja sadas paduvihma. Korraldajad olid väga mures - kas tõesti rihub vihm seekord rattapäeva ära? Kuid siiski-siiski - kell 8 jäi sadu üle ning hiljem tuli isegi päike korra välja.

Kell 10.30-11.00 toimusid kuni 10aastaste laste stardid. Nagu tavaks, ei olnud lastel oluline võita, vaid 500 meetrit läbi sõita. Vihm oli eelnevatel päevadel raja korralikult mudaseks muutnud, kuid see ei heidutanud kedagi. Kõik, kes startisid, jõudsid kenasti lõppu ja said auhinna karastusjoogi Saku Õlletehaselt.

Kell 11 startisid noormehed ja neiu, nemad läbisid 3,5 km. Täiskasvanute (naiste põhiklassi, N35, N50 ja M55) 10 kilomeetri start anti kell 11.30, kell 12 oli põhistart (20 km) meeste põhiklassile ja M40-le.

Vanuseklasside kaupa olid võitjad meeste põhiklassis **Rivo Pajur** (Nissan ProShop Team), klassis M40 **Ravshan Balgaev** (xcsport.ee), M55 - **Karl Lell**, naiste põhiklassis **Viktoria Randalainen** (Skype), N35 - **Marge Erm** (Twister Adventure Team), N50 - **Kadri Tinit** (Saku Suusaklubi), neiu I - **Lizette Tarlap** (Porter Racing), neiu II - **Aune Tenslind**, noormehed I - **Rait Ärm** (Porter Racing), noormehed II - **Cristian Anton** (Team TT). Õnnitleme võitjaid! Samuti täname toetajaid, kes panid välja auhinnad: aitäh, Saku Valla Spordikeskus, Saku mõis, Salva Kindlustus, Saku Pruulikoda, Squeezy Sports Nutrition, Hansabussi City Tour ja Saku Õlletehas!

Kõik 18 peret, kes olid rattapäeval esindatud vähemalt nelja

▲ Stardiootel 3,5 km-le on naiste ja vanemate meeste võistlusklassid.
◀ N35 vanuseklassi võitjakolmik (vasakult) Maile Mangusson, Marge Erm ja Monika Veelma pjedestaalil. Fotod: ☺☺

Meeste põhiklassi võistlejaid ootas ees 20 km vihmamärja ja mudast rada...

Grünbergide pere karika võtsid vastu ema Kristiina ja väike Hardy.

... ning esmakordselt ka järsk mäkketõus. ▲
Noormeeste-neidude sõit algas loikude vahel laveerides ➤

liikmega, osalesid auhindade looisimisel. Välja loositi Saku mõisa saunapaketid, Tallinna Botaanikaia perepiletid, spordijoogid Saku Õlletehaselt ja kinkepakk firmalt Squeezy Sports Nutrition.

Pärast rattapäeva selgitati välja Saku Kolmiku selle aasta võitjad - need, kes olid kolmelt etapilt - suusapäevalt, jooksupäevalt ja rattapäevalt - kokku kõige rohkem punkte kogunud. Vanuseklasside kaupa olid Saku Kolmiku 2012 võitjad meeste põhiklassis **Taavo Tinno** (Saku Suusaklubi), klassis M40 **Aimar Pedari** (Saue Suusaklubi), M55 - **Arne Zirk** (Saku Suusaklubi), naiste põhiklassis **Susan Pihelgas** (Saue Tammed), N35 - **Maile Mangusson** (sportkeskus.ee),

N50 - **Kadri Tinitis** (Saku Suusaklubi), neid I - **Tuuli Vooglaid** (Nõmme SK), neid II - **Triinu Vahenõmm** (Alpi Noored), noormehed I - **Rait Ärm** (Porter Racing), noormehed II - **Cristian Anton** (Team TT). Õnitleme võitjaid! Suured tänud Home4Youle kinkekaartide eest!

Laste seas on juba ammu teada, et need, kes osalevad kolmel etapil, saavad Saku Kolmiku 2012 Tubli Osaleja karika. Karikate jagamine tekitaski laste seas kõige rohkem elevust ja see oli ka korraldajatele väga suur rõõm.

Ainulaadse karikaga pärjati kõiki neid peresid, kes olid vapralt kolmel etapil osalenud. Neid peresid oli kokku 16. Tänu Saku mõisa Värkstoa meist-

rile **Hedwig Seaverile**, kes valmistas 10. hooaja puhul võitjatele originaalsed medalid ja peredele karikad.

Kõik osalejad said pärast raskest sõitu sooja tee ja supiga keha kinnitada ning saunabussis pori maha pesta. Hea meel on, et ka see kord tulid appi Saku Sportingu treenerid, kes korraldasid lastele põnevaid mängu ja jagasid auhindu. Suured tänud Porter Racingu inimestele, kes aitasid rada tähistada ja aega võtta! Suured tänud kõikidele abilistele ja toetajatele!

Kohtumiseni Saku Kolmikul 2013! Täpsed etappide kuupäevad anneme teada detsembrikuu jooksul. Seniks soovime innukat harjutamist.

Noortekeskuse uus vabatahtlik – Liam Suurbritanniast

ITA PUUSEPP
Noorsootöötaja

Reede, 5. oktoober, oli Saku Valla Noortekeskuses teguderohke päev: võeti vastu Euroopa Vabatahtliku Teenistuse projektiga aastaks Suurbritanniast Eestisse tulnud **Liam**. Nimelt korraldati talle üllatuspidu. Noored tegid suupisted ja küpsisetordi, valmistasid plakadid ja kaunistasid ruumid. Kõik noortekeskuse külastajad olid ettevalmistustesse kaasatud.

Kui Liam oli saraküünalde ja suure kisa saatel vastu võetud, söödi kõhud täis, mängiti ühiselt mängu ja õpiti üksteist tundma. Öhtu lõpuks mängis Liam juba Saku noortega pingpongi ning julgemad sakulased praktiseerisid hoolega inglise keelt.

Liam on Durhemi lähedalt pärit 22-aastane inglise noormees. 4. oktoobril maandus ta Tallinna lennujaamas, et alustada oma elu üht põnevamat aastat - aastat vabatahtlikuna Eestis. Esitasin noormehele mõned küsimused.

Millega sa enne Eestisse tulekut tegelesid? Lõpetasin ülikooli sporditeaduse alal, pärast seda töötasin ajutiselt kihlveokontoris.

Kust tuli mõte vabatahtlikuks hakata? Umbes aasta tagasi veetsin mõned nädalad vabatahtlikuna Austrias. See oli huvitav ja positiivne kogemus. See tõttu otsustasin osaleda Euroopa Vabatahtlikus Teenistuses.

Miks just Eestisse? Otsisin projekte EVS (European Voluntary Service) andmebaasi kaudu ning mulle jäi silma ja pakkus huvi just see projekt. Lisaks usun, et Eesti on huvitav koht. ➤

SAKU RATTAPÄEVA 2012 TULEMUSED Koht / Nimi / Sõidu aeg

Lapsed (6a ja nooremad) - 0,5 km 1. Kenneth Kallasmaa 3:06,5; 2. Mihkel Kitvel 3:13,9; 3. Mathias Pruus 3:17,7; 4. Henry-Robert Rapper 3:40,3; 5. Meribel Allik 3:48,5; 6. Erik Suislepp 3:50,4; 7. Kuldar Zilensk 3:56,9; 8. Hendrik Rei 4:05,1; 9. Gert Grünberg 4:07,2; 10. Mirell Lohk 4:14,4; 11. Katariina Vahenõmm 4:30,5; 12. Kaur Kannel 4:32,6; 13. Maiken Nete Kuusk 4:45,3; 14. Kaspar Mell 4:47,9; 15. Richard Liivrand 4:55,9; 16. Oliver Ulmas 5:00,6; 17. Saskia Samberg 5:27,0; 18. Iris Vühner 5:32,3; 19. Susanna Marie Veskimägi 5:36,4; 20. Marten Konga 6:02,5; 21. Elisabeth Selde 6:04,9; 22. Kristo Õraste 6:08,9; 23. Berit Grünberg 6:10,7; 24. Liina Pokk 6:16,3; 25. Kariné Tuuna 6:19,7; 26. Rasmus Raadla 6:23,2; 27. Karl Bachmann 6:25,2; 28. Ander Safronov 6:28,6; 29. Marat Balgabaev 6:36,6; 30. Martin Laas 6:46,5; 31. Lenna Küüra 7:21,3; 32. Mirt Ärm 7:58,3; 33. Marianne Lung 8:40,1; 34. Karl Vahenõmm 8:44,0; 35. Marten Lung 8:57,0; 36. Maarja Rei 9:20,5; 37. Kristjan Õraste 9:41,7; 38. Magnus Pall 10:17,8; 39. Maiken Konga 11:16,9.

Lapsed (sünd. 2002-2003) - 0,5 km 1. Henry Grünberg 2:09,6; 2. Markus Kuusik 2:15,9; 3. Anna-Liisa Murre 2:34,0; 4. Oskar Older 2:42,6; 5. Marko Laas 2:44,3; 6. Mathias Villemsoo 2:52,3; 7. Siim Pihlak 2:58,3; 8. Silver Erik Sepp 3:02,3; 9. Hannes Markus Selde 3:06,4; 10. Tim Jürgen Zaletajev 3:10,2; 11. Katrin Saulus 3:15,5; 12. Kent Ruht 3:33,8; 13. Karl Joosep Steinberg 3:36,5; 14. Jan Joonas Tuuna 3:42,6; 15. Mart Nael 3:48,3; 16. Markus Liivrand 3:52,6; 17. Ott Older 4:00,0; 18. Anders Raudväli 4:03,6; 19. Mattias Seppa 4:05,6; 20. Richard Ader 4:08,2; 21. Johanna Elise Rannik 4:11,3; 22. Kaspar Kraslinikov 4:14,2; 23. Sandra-Keitli Ruht 4:18,7; 24. Henri Kabanen 4:22,1; 25. Adelia Tamkõrv 4:27,2; 26. Nora Liis Suislepp 4:28,7.

Lapsed (sünd. 2004-2005) - 0,5 km 1. Joonas Kirs 2:08,2; 2. Romet Pajur 2:19,4; 3. Asser Rõuk 2:33,6; 4. Kristofer Mell 2:36,9; 5. Sten Marten Kaselaan 2:40,6; 6. Geir Hans Sügis 3:00,2; 7. Ranno Kannel 3:04,1; 8. Markus Murre 3:05,9; 9. Christofer Ader 3:09,1; 10. Tommi Valgma 3:11,5; 11. Rasmus Kuslap 3:13,8; 12. Kreteliis Veertee 3:16,2; 13. Villem Kalmu 3:21,2; 14. Martin Villem Vühner 3:24,4; 15. Sten-Kristjan Roondi 3:35,2; 16. Robert Tomiste 3:40,3; 17. Alar Reiljan 3:45,2; 18. Timo Vooglaid 3:48,9; 19. Otto Markus Veskimägi 3:49,7; 20. Janell Lohk 3:56,2; 21. Kertu-Grete Tamkõrv 4:00,6; 22. Klaus Jesper Zaletajev 4:20,0; 23. Rebecca Valge 4:23,7; 24. Toomas Ulmas 4:30,5; 25. Andri Anier 4:33,8; 26. Linda-Marie Neorcsik 4:35,6; 27. Grete Kohver 4:54,9; 28. Jael-Karmel Pedak 5:18,8.

Neid I (11-13a) - 3,5 km 1. Lizette Tarlap 11:48,8; 2. Laura Tormet 12:19,5; 3. Anette Aro 12:27,1; 4. Tuuli Vooglaid 13:14,0; 5. Karin Kasak 14:18,3; 6. Kertuliis Kirs 14:41,2.

Neid II (14-19a) - 3,5 km 1. Aune Tenslind 11:13,2; 2. Karoliina Vahenõmm 13:54,3; 3. Grete Ruberg 16:57,9; 4. Triinu Vahenõmm 17:06,4.

Noormehed I (11-13a) - 3,5 km 1. Rait Ärm 11:00,1; 2. Andre Kauk 11:11,4; 3. Pärtel Lahtvee 11:30,2; 4. Rando Marten Evendi 11:36,8; 5. Joonas Kirs 11:51,1; 6. Robert Tarlap 11:54,6; 7. Ralf-Sander Suvinõmm 12:24,8; 8. Karl Ruul 12:33,0; 9. Karl Mell 13:03,7; 10. Henri Grünberg 13:37,8; 11. Edvin Kabanen 13:41,0.

Noormehed II (14-19a) - 3,5 km 1. Cristian Anton 10:07,4; 2. Arttu-Mathias Jauhainen 10:13,2; 3. Herlent Krik 10:32,7; 4. Sten Ärm 11:33,6; 5. Märt-Harald Vernik 11:42,7; 6. Kristan Pingas 11:43,5; 7. Henri Tormet 12:05,5.

Mehed M55 - 10 km 1. Karl Lell 28:19,5; 2. Aare Heinla 29:35,5; 3. Arne Zirk 30:24,1; 4. Johan Laas 34:07,0; 5. Raul Vaindlo 34:19,1; 6. Johannes Müür 53:18,2.

Naised N35 - 10 km 1. Marge Erm 33:11,6; 2. Monika Veelma 34:37,1; 3. Maile Mangusson 35:06,9; 4. Edit Kannel 35:24,6; 5. Airi Värton 35:27,4; 6. Kristiina Kõll-Grünberg 36:34,1; 7. Relika Mell 37:25,1; 8. Annika Liivrand 37:38,1; 9. Kaire Vühner 38:35,8; 10. Eve Kitvel 39:24,0; 11. Kaire Koik 40:19,4; 12. Karin Heile 41:28,4; 13. Mairis Kangro 41:45,5; 14. Marika Ruberg 44:44,6; 15. Ines Karu 44:59,6; 16. Ieva Longa 45:09,7; 17. Made Sügis 45:55,3; 18. Annika Lepik 52:42,0.

Naised N50 - 10 km 1. Kadri Tinitis 44:07,3; 2. Heli Kaselaan 46:52,7; 3. Tiina Vernik 47:25,3; 4. Erika Kaarepere 53:20,7.

Naised põhiklass (N) - 10 km 1. Viktoria Randalainen 27:54,7; 2. Avelly Riel 34:02,8; 3. Liis Grünberg 34:10,0; 4. Mari Jääger 34:58,3; 5. Susan Pihelgas 36:44,3; 6. Kristi Evendi 37:40,9; 7. Merlin Kaselaan 39:18,9; 8. Maret Kasterpalu 40:18,3; 9. Janne Jaanimägi 45:16,0; 10. Annelise Lung 49:46,2; 11. Merle Ader 1:01:21,7.

Mehed M40 - 20 km 1. Ravshan Balgabaev 50:37,0; 2. Aimar Pedari 50:51,4; 3. Anti Kauk 52:00,5; 4. Harri Sügis 52:30,0; 5. Tarmo Tarlap 56:33,8; 6. Ilmar Toomsalu 58:30,9; 7. Ago Ilves 59:02,8; 8. Heigo Bauer 1:00:21,5; 9. Raul Seppa 1:03:24,4; 10. Tarmo Selde 1:03:55,7; 11. Erik Raitviir 1:04:51,1; 12. Sven Küttis 1:05:20,3; 13. Andres Krik 1:10:27,3; 14. Mati Ärm 1:10:39,1; 15. Paavo Nael 1:11:20,4; 16. Kalev Ruberg 1:11:43,4; 17. Urmas Kiudorv 1:12:56,2; 18. Eero Kabanen 1:13:29,8; 19. Peeter Leidmaa 1:15:54,5; 20. Priit Põlluste 1:16:38,6; 21. Toomas Valgma 1:19:03,0; 22. Paul Piirmets 1:20:40,8; 23. Neeme Nikker 1:23:04,7; 24. Urmas Tormet 1:34:13,8; 25. Siim Older 1:36:59,9; Toomas Ader DNF.

Mehed põhiklass (M) - 20 km 1. Rivo Pajur 50:06,8; 2. Kert Martma 50:43,6; 3. Tanel Kannel 52:12,5; 4. Harry Grünberg 52:32,7; 5. Asko Nurm 52:35,2; 6. Kaido Kriisa 52:41,6; 7. Rauno Neuhaus 52:49,9; 8. Margus Tenslind 52:53,2; 9. Priit Grünberg 52:57,2; 10. Taavo Tinno 53:08,2; 11. Kardon Kõiv 54:50,1; 12. Jevgeni Kolessov 56:51,0; 13. Maksim Fazõlov 57:14,2; 14. Kalmer Kallasma 59:27,0; 15. Toomas Zaletajev 59:31,2; 16. Raul Kaldre 1:00:00,8; 17. Siim Vollmer 1:01:54,8; 18. Jako Leidorf 1:03:01,9; 19. Marko Pruus 1:06:31,1; 20. Rainer Mander 1:06:43,8; 21. Meelis Valk 1:10:32,8; 22. Magnus Krik 1:12:22,8; 23. Andrus Kikkas 1:14:38,8; 24. Olev Kitvel 1:18:13,0; 25. Vaido Velt 1:26:35,6; 26. Vitali Fedosejev 1:27:10,3; Nikolai Bagajev DNF.

◀ **Mida sellelt aastalt ootad?** Ootan, et saaksin noortega töötada ja neid aidata, kuidas oskan. Usun, et õpin kodust eemal olema. Aasta pärast on mul loodetavasti parem arusaam võõral maal ja teises kultuuris elamisest, olen ise küpsemaks muutunud ja uusi kogemusi saanud.

Mida võiksid vabatahtliku teenistuse projekti raames pakkuda? Saan noori inglise keele ja matemaatikaga aidata - need on mu tugevad küljed. Saan jagada teadmisi briti kultuurist. Ja oma kogemusi. Lisaks oskan sportmänge, näiteks jalgpalli, krikitit, tennist... Mul on palju teadmisi tervislikust toitumisest, tervislikest eluviisidest.

Kas plaanid eesti keelt õpida? Usun, et aasta pärast ma veel päris vabalt eesti keelt ei räägi, küll aga tahan olulisematest asjadest aru saada ning põhiväljendeid osata.

Oled nüüdseks juba paar päeva Eestis viibinud. Millised on sinu esimesed muljed? Mul on erinevaid muljeid. Siin on nii palju puid! Ilm on samasugune kui Inglismaal - vihmane.

Euroopa Vabatahtlik Teenistus on võimalus noortele, kes soovivad 2-12 kuud välisriigis vabatahtlikku tööd teha ja sealjuures selle riigi keele, inimeste ja kultuuriga tutvuda. Eesmärgiks on arendada solidaarsust, edendada sallivust ja kodanikuaktiivsust ning tugevdada üksteisemõistmist noorte hulgas. Projektis saavad osaleda 18-30aastased noored. Saku Valla Noortekeskus on saanud Euroopa Noored Eesti büroolt akrediteeringu olla vabatahtlikke vastuvõtvaks ja saatvaks organisatsiooniks.

Tänu

Avaldan suurt tänu noortele, kes tulid pühapäeval, 30. septembril, omaalgatuslikult ja rõõmsameelselt Kiisa noortekeskusesse appi puid laduma. Aitäh, **Sandra Raizman, Andra Kelt, Cynthia Kiskonen, Steven Palmsalu, Mikk Polma, Timo Rätsep ja Jan-Erik Puss.** Samuti tänan **Kustas Kõivu** ja **Tiiu Nurmeotsa**. Koos abilis- tega läks töö kiiresti ja vahvalt.

REILI RAAMAT

Saku Valla Noortekeskuse juhataja kt

UNICEFist ja sügisseminarist

KÜLLI KIIKA

Noorsootöötaja

Saku Valla Noortekeskus osaleb juba kolmandat aastat UNICEFi noorteprojektis „Väike heategu“. Tegemist on heategevusliku postkaartide müügiga, mille tulu läheb abi vajavatele lastele. Eestis kogutud raha eest aidatakse reeglina Eesti lapsi. Igal aastal liitub projektiga üha rohkem noori. Paljudes maades müüakse just koolide ja noortekeskuste kaudu kõige rohkem UNICEFi postkaarte: noored teavad, et tänu nende abile saab UNICEF eakaaslasti paremini toetada. Projektiga ühineda on lihtne - tuleb vaid leida lähimast koolist või noortekeskusest kontaktisik, kes tellib kaardid.

UNICEFi sügisseminar oli

seekord väga huvitav ja informatiivne. **Kaire Takjas** koolitusfirmast Excellence Koolitus- ja Arenduskeskus jagas nõu, kuidas huvijuht või noorsootöötaja saab end kehtestada. Väga vajalikud teadmised saime **Toomas Palult** - kuidas korraldada üritust nii, et sellest saaks sündmus. Meie jaoks oli tipp-sündmus Soome UNICEFi külastamine. Seal tutvustati nende tööpõhimõtteid ning näidati materjale, mis aitavad õpetajatel koolis ainetunde huvitavamaks teha, laste väärtushinnanguid kujundada, maailmapilti laiendada. Lisaks tutvustati hetkel Soomes käimas olevaid heategevusprojekte ja näidati südamlikku filmi, milles kohalikud lapsed räägivad vanematele laste põhiõigustest ja üksteisemõistmisest.

unicef

koos laste heaks

Ka kõige väiksem idee võib saada suureks ja vajalikuks. Saime ülevaate, kuidas eelmisel sügisseminaril õhku paisatud ideest sai heategevuslik projekt „Märka-mõjuta-muuda“, millega tegelevad Konguta kooli lapsed.

Seminar andis lisaks vajalikele teadmistele ka indu ja motivatsiooni, lisaks palju häid kontakte.

Kutsun kõiki, kes soovivad osaleda UNICEFi noorteprojektis „Väike heategu“ - võtke ühendust valla koolide huvijuhtidega või noortekeskuse töötajatega. Ühinen UNICEFi sooviga: „Iga lapsele tervis, haridus, võrdus, kaitse! Koos laste heaks!“

20. novembril tuleb UNICEFi juht Toomas Palu Saku noortega kohtuma.

30 koos elatud aastat

AINO KIIVER

Ühistu esimees

Korterühistul Ülase 12 on käesolev aasta olnud sündmusterohke. Kui-võrd vormi- ja normikohaseid koosolekuid ei jõudnud me vajalikul hulgal pidada, kasutasime operatiivse töövormina ümarlauda. Ümarlauas said elanikud ka maja 30. aastapäeva tähistamise eel mõtteid esitada, juhatus arvestas neid nii palju, kui võimalik.

Meil on nn õpetajate maja, valdav osa korteriomanikest peab pedagoogiametit, vaid üksikud pered pole koolieluga seotud. Oma maja sünnipäeva pidasime nädal enne kooliaasta algust ühel argipäevaõhtul. Peolaua katsime ise - elanikud koos. Päris vahvalt kukkus välja! Esialgse plaani pidutseda väljas telgis nurjas ilmataat: oli vihmane ja jahe. Niisiis kogunesime ühes korteris.

Kõigepealt kuulasime ülevaadet maja ajaloost. Meie elamu võeti kasutusele aastal 1982, enamik peredest kolis sisse augustikuus. 9 korteri elanikud on sellest ajast - 30 aastat - siin koos elanud. Meie majas on üles kasvanud 28 last! Ühistu moodustati 19. juunil 2001, ärire- gistrisse kanti sama aasta 29.

Ülase 12 - konkursi „Kaunis kodu 2007“ parim kortermaja. Foto: SS

augustil. Sellest ajast oleme pidanud 22 üldkoosolekut ja 24 juhatused koosolekut, lisaks korraldanud ümarlaudasid. Ühistu juhatuses on olnud 5 erinevat liiget, meist üks kõikides koosseisudes. Meie elamu on saanud esikoha kaunistuste majade seas nii valla-, maakonna- kui vabariigitasandil. Meie lipuvardas lehvib valla värvides viir.

Täna on maja koduks erinevatele inimestele: nii selleaastastele titadele, üksikutele ja kaksikutele, kui ka 1927. ning 1936. ja järgneval aastakümnel sündinud inimestele. Ääretult rikkad oleme lastelaste poolt - neid on majaelanikel kokku 36, neist 20 ühes trepikojas!

Neid peresid, kes majas 30 aastat vastu pidanud, tunnustasime

tänukirja ja raamatuga. Raamatu said ka endised juhatused liikmed - tänutäheks tehtu eest. Meeles pidasime ka kahte vallaametnikku, kes meie probleemidega pikka aega tegelesid.

Sünnipäevapidu oli meeleolukas ja kestis hiliste õhtutundideni. Tore oli tunda mõnusat oma-pere-tunnet. Väga hea oli näha meie majast võrsunud noori koos oma peredega. Meenutused ja mälestused, sageli lõbusad ja lustakad, selgitasid kunagi segaseks jäänud asjaolusid - kõik keeruline osutub tegelikult ju lihtsaks! Ja uuele traditsioonile panime ka aluse: tahame oma maja ümmargust sünnipäeva ka edaspidi tähistada. Ühistu sünnipäeva oleme ju siiani ka igal aastal pidanud.

Saku valla siseliinide sõiduplaanid

Vedaja AS Samat, kontakttelefon 6779663. Kehtib alates 29.10.2012. Käigus tööpäevadel õppetöö perioodil

HOMMIKUSED VÄLJUMISED

Liin nr 1 A	ETKNR	Liin nr 1 C	ETKNR
Tehnika	06:50	Saku raudteejaam	07:37
Saku Kingu	06:52	Saku-Kingu¹	07:41
Pähklmäe	06:54	Preeria	07:43
Murumäe	06:56	Kasemetsa	07:45
Jälgimäe	06:58	Kajamaa	07:50
Topi	07:00	Kiisa	07:58
Jõenurme	07:02	Kiisa Rahvamaja	08:00
Paunamäe	07:04	Kurtna kool	08:03
Laagri	07:06	Kirdalu rist	08:06
Tänassilma teerist	07:09	Tagadi peatus	
Kungla teerist	07:15	(Viljandi mnt)	08:13
Tänassilma	07:17	Tagadi küla	08:16
Topi	07:24	Tagadi pood	08:17
Jälgimäe	07:26	Kurtna vana kool	08:19
Kanama teerist	07:28	Kurtna kool	08:22
Murumäe teerist	07:29	Tehnika	08:37
Nurmiko teerist	07:30		
Nurme tn - Paju teerist	07:31	Liin nr 1B	ETKNR
Nurme tn		Tehnika	07:07
Männituka teerist	07:32	Saustinõmme	07:22
Saku raudteejaam	07:37	Lokuti	07:26
		Tõdva küla	07:30

MÄRKUSED:

Saku-Kingu¹ - toimub ümberistumine liinilt 4A liinile 1C

Kajamaa	07:33
Aadu teerist	07:35
Kasemetsa	07:40
Preeria	07:43
Saku-Kingu	07:45
Keskuse	07:48
Saku raudteejaam	07:51

Liin nr 2H	ETKNR
Tehnika	06:54
Aespa	07:10
Ikarus	07:16
Soonurme	07:18
Standard	07:20
Kiisa postkontor	07:22
Kiisa	07:26
Nirgioru	07:31

Kalda	
(Kuresoo ringtee I)	07:35
Metsavahi tee	
(Kuresoo ringtee II)	07:38
Rehemetsa tee	07:41
Nurga tee	07:43
Kasemetsa	07:48
Preeria	07:50
Saku raudteejaam	07:55

Liin nr 206	ETKNR
Männiku - Saku	
Männiku jaam	07:48
Karjääri	07:50
Tammemäe	07:52
Õlletehase	07:53

Liin nr 4 A	ETKNR
Tehnika	06:57
Ailamäe teerist	07:09
Atiku tee -	
Pärnu mnt teerist	07:13
Uku peatus	07:15
Rahula	07:23
Männiku talu	07:26
Rüütli tee	07:27
Üksnurme	07:31
Uuetoa	07:34
Sepa tee	07:36
Saku-Kingu¹	07:40
Saku raudteejaam	07:44

Liin nr 7A	ETKNR
Tehnika	07:08
Kajamaa	07:16

Kirdalu	07:21
Viljandi mnt kaar	07:23
Tagadi küla	07:25
Tagadi pood	07:27
Kurtna vana kool	07:29
Kurtna Tiigi tn rist	07:32
Kiisa Rahvamaja	07:36
Kiisa kurv	07:38
Leesi	07:40
Nirgioru	07:42
Kasemetsa	07:46
Preeria	07:48
Saku raudteejaam	07:53

Liin nr 219	ETKNR
Roobuka - Kurtna	
Soonurme	08:03
Standard	08:04
Kurtna	08:09

Liin nr 219	ETKNR
Lokuti - Kurtna	
Lokuti	07:43
Traani	07:45
Kurtna	07:48

LÕUNASED VÄLJUMISED

Liin nr 2A	ETKNR	Kanama teerist	15:49
Tehnika	14:00	Jälgimäe	15:51
Saku raudteejaam	14:05	Topi	15:53
Keskus	14:08	Jõenurme	15:54
Preeria	14:13	Tänassilma	15:58
Kasemetsa	14:15	Kungla teerist	15:59
Aadu tee	14:17	Tänassilma	16:01
Kajamaa	14:19	Paunamäe	16:04
Annuse tee	14:24	Laagri	16:06
Tõdva	14:26	Paunamäe	16:09
Lokuti	14:30	Topi	16:11
Tõdva	14:34	Jälgimäe	16:13
Kirdalu	14:37	Kanama teerist	16:15
Kurtna teerist	14:39	Murumäe teerist	16:17
Kurtna Kool	14:43	Nurmiko teerist	16:19
Kurtna vana kool	14:48	Saku raudteejaam	16:21
Tagadi pood	14:50	Keskus	16:23
Tagadi küla	14:51	Saku Kingu	16:25
Tagadi peatus		Preeria	16:27
Viljandi mnt	14:59	Kasemetsa	16:29
Kurtna teerist		Aadu tee	16:31
(Kirdalu)	15:05	Kajamaa	16:33
Kurtna kool	15:09	Annuse tee	16:38
Kiisa Rahvamaja	15:12	Tõdva	16:40
Kiisa postkontor	15:13	Kirdalu	16:43
Standard	15:15	Kurtna teerist	16:45
Soonurme	15:17	Tõdva	16:49
Ikarus	15:23	Lokuti	16:53
Aespa	15:25	Saustinõmme³	16:58
Nirgioru	15:35	Tehnika	17:10
Keskuse	15:38		
Saku raudteejaam	15:40		

Liin nr 2B	ETKNR	Liin 7B	ETKNR
Saku raudteejaam	15:40	Tehnika	14:02
Nurme tn -		Saku raudteejaam	14:07
Männituka teerist	15:44	Preeria	14:12
Nurme tn -		Kasemetsa	14:14
Paju teerist	15:45	Kalda	
Murumäe teerist	15:46	(Kuresoo ringtee I)	14:19
		Metsavahi tee	
		(Kuresoo ringtee II)	14:22

Rehemetsa tee	14:25
Nurga tee	14:27
Nirgioru	14:30
Kiisa	14:35
Standard	14:37
Soonurme	14:39
Ikarus	14:44
Aespa	14:46
Kiisa	14:53
Tõdva	14:58
Kajamaa	14:59
Pähklmäe	15:04
Murumäe	15:07
Kanamaa teerist	15:09
Jälgimäe	15:11
Topi	15:13
Jõenurme	15:14
Tänassilma	15:21
Topi	15:29
Jälgimäe	15:31
Kanama teerist	15:33
Murumäe	15:35
Saku raudteejaam	15:38

Liin 7C	ETKNR
Saku raudteejaam	15:40
Preeria	15:45
Kasemetsa	15:50
Kalda	
(Kuresoo ringtee I)	15:55
Metsavahi tee	
(Kuresoo ringtee II)	15:58
Rehemetsa tee	16:01
Nurga tee	16:03
Nirgioru	16:06
Kiisa	16:10
Kiisa postkontor	16:12
Standard	16:14
Soonurme	16:16
Ikarus	16:22

Aespa	16:24
Kurtna kool	16:31
Kurtna vana kool	16:33
Tagadi pood	16:36
Tagadi	16:38
Kurtna kool	16:44
Kiisa	16:46
Nirgioru	16:51
Päikesekild	17:01
Tehnika	17:06

Liin 1õ	ETKNR
Tehnika	13:47
Kajamaa	13:54
Saku Salu²	13:59
Saku raudteejaam	14:01
Pähklmäe	14:06
Murumäe	14:09
Kanamaa teerist	14:11
Jälgimäe	14:13
Topi	14:15
Jõenurme	14:16
Tänassilma	14:20
Kungla teerist	14:21
Tänassilma	14:22
Topi	14:27
Kanama teerist	14:29
Murumäe	14:31
Tehnika	14:34

Liin 4C	ETKNR
Tehnika	13:55
Saku raudteejaam	14:00
Saku Salu²	14:01
Juuliku	14:05
Ringtee rist	14:06
Üksnurme teerist	
(nn vana vallamaja)	14:09
Lageda rist	14:12
Kõrgemäe rist	14:14

Karjakopli rist	14:17
Sepa tee	14:18
Üksnurme mõis	14:21
Rüütli tee	14:25
Männiku talu	14:27
Rahula	14:31

Liin 4B	ETKNR
Tehnika	15:35
Saku raudteejaam	15:40
Juuliku	15:44
Ringtee rist	15:45
Üksnurme teerist	
(nn vana vallamaja)	15:48
Lageda rist	15:51
Kõrgemäe rist	15:53
Karjakopli rist	15:56
Sepa tee	15:57
Üksnurme mõis	16:00
Ailamäe teerist	16:05
Atiku tee	
Pärnu mnt teerist	16:09
Uku peatus	16:11
Rahula	16:19
Männiku talu	16:22
Rüütli tee	16:23
Tehnika	16:33

Liin 3	ETKNR
Liini nr 117 jätk³	
Traksi	18:31
Tagadi	18:34
Kirdalu	18:41
Traani	18:44
Lokuti	18:46
Traani	18:51
Tõdva	18:54
Kasemetsa	18:58
Preeria	19:00
Tehnika	19:05

MÄRKUSED: **Saku Salu²** - toimub ümberistumine liinilt 1õ liinile 4c.

³ - nõudepeatused. Sõiduplaanis juhul, kui on sõitjaid. **Kungla teerist** - lisandunud peatus

Vaata ka kodulehelt www.sakuvald.ee

ÜVK uudised

2012. aasta 41. nädalal toimuvad torustike ehitustööd **Saku I piirkonnas** (peatöövõtja AS Skanska EMV) Pargi, Staadioni, Tehnikumi, Jaaniku, Sarapuu, Kingu, Teaduse, Tiigi, Põllu, Vahtramäe ja Männikäbi tänaval, Üksnurme ja Juubelitamme teel ning Saku mõisa juures.

Torustike ehitusega võib kaasneda avarisiid ja ajutisi veekatkestusi. Palume ebamugavuste pärast vabandust ja ootame mõistvat suhtumist!

Saku II piirkonnas (peatöövõtja AS Nordecon) on taastamistööd lõppenud.

Saku III piirkonnas (peatöövõtja AS Skanska EMV) jätkub teede taastamine Kalda, Põdra, Pärna, Karikakra, Kullerkupu, Nulu, Priimula, Murru, Laane, Aru, Seedri, Lehise ja Kanarbiku tänaval ning Tammemäe teel.

Liikluskeemid on üleval AS Saku Maja kodulehel www.sakumaja.ee

MARJU MURUMETS

AS Saku Maja projektijuht

Kaitseväe Männiku harjutusvälja kasutusgraafik

Kuupäev / Kellaaeg / Tegevus*

15.10	09.15-16.00	Laskeharjutus
	08.30-18.00	Väliharjutus
16.10	09.00-17.00	Laskeharjutus
	08.00-14.00	Väliharjutus
17.10	09.00-17.00	Laskeharjutus
	08.00-18.00	Väliharjutus
18.10	10.00-20.00	Laskeharjutus
	09.00-17.00	Väliharjutus
19.10	08.00-17.00	Laskeharjutus
	09.00-17.00	Väliharjutus
22.10	08.00-17.00	Laskeharjutus
	08.00-23.59	Väliharjutus
23.10	08.00-17.00	Laskeharjutus
	00.01-23.59	Väliharjutus
24.10	08.00-19.00	Laskeharjutus
	00.01-23.59	Väliharjutus
25.10	08.00-17.00	Laskeharjutus
	00.01-17.00	Väliharjutus
26.10	08.00-17.00	Laskeharjutus
	08.30-17.00	Väliharjutus

* Laskeharjutus: kasutatakse tulirelvaid. Väliharjutus: kasutatakse paupadruneid ja teisi imitatsioonivahendeid. Võidakse kasutada transpordivahendeid. NB! Vastavalt vajadusele teostab Päästeamet harjutusväljal demineerimistöid. Lisainfo: 503 4102, männiku@mil.ee, <http://harjutusvali.mil.ee>

Saku alad suure sõja ajal IV

ALMA KALLION

Mehed, kes 1941. aasta Vene mobilisatsiooni ajal liiga noored olid ja maha jäid, mobiliseeriti esimestena. Mindi põhimõttel „vabatahtlikult vastu tahtmist“. Viimane aastakäik oli 1927, need poisid võeti 1944. aastal tööteenistusse, rindele nad enam ei jõudnudki. Paljud läksid sõtta lootuses kaitsta Eestit kommunistide tagasituleku vastu - usuti, et Eesti saab ikkagi vabaks ja iseseisvaks.

Sakslased taganesid ja töid Venemaalt sunniviisiliselt kaasa eestlasi ja ingerlasi, enamasti naisi-lapsi-vanureid. Nendel inimestel oli ärasõiduga kiire ja nad võisid vaid piiratud koguses varandust kaasa võtta. Ka Sakku saabus selliseid „põgenikke“, neist paljude järeltulijad elavad ümbruskonnas tänaseni.

9. märtsil 1944 pommitasid Vene väed Tallinna. Tammemäel oli siis väga valge: alguses langevarjudel olevate valgustite, siis tulekahjukuma tõttu. Pommitajad lendasid üle Saku.

Sakslaste põgenemine

Kogu 1944. aasta suve tuli ärevaid teateid, et sakslased taganevad laial rindel. Eestimaal möllas sõda, rasked lahingud olid Narva rindel, Sinimägedes, Emajõe ääres. Haavatud võitlejaid, ka eestlasi, tuli tagalasse rongide viisi. Koolimajad ja muud suuremad hooned olid haavatuid täis, osa neist pidi põrandal õlgedel magama. Haiglaravustust ei jätkunud.

Septembris lähenes Punaarmee Tallinnale. Sakslaste taganemine muutus paaniliseks. Kardeti, et Vene armee tungib Riia all Läänemereni ja sõjamehed jäävad „kotti“. Kiiresti evakueeriti sõdureid, haavatuid, varustust.

Saksa sõjaväehaigla lahkus mõisast nii kiiresti, et maha jäid keldris laos olevad toiduained. Teade mõisas olevast peremeheta toidumoonast levis alevikus ja külades kulutulena. Küldest tuldi lausa hobustega: 25-

Algus 24.08, 14.09 ja 28.09
Saku Sõnumites

kilosest võipakist sai ju pere terve aasta süüa. Laos oli ka kuivaineid, õli, margariini ja muud söödavat, mida haigetele vaja.

Suures mõisaküünis oli ka igasugust varandust: häid jalgrattaid, suuski, relvi. Ikka peremeheta, sest sakslased olid lahkunud.

Hävituspataljonid

Tallinnas moodustati hävitusüksus, mis pidi kõik purustama - vaenlasele ei tohtinud midagi jätta. Maakohtadesse saadeti rong hävituspataljoni meestega, kelle ülesandeks oli sillad ja raudteejaamad õhku lasta.

Kohila Omakaitse ülem **Hein-aru** sai hävitusrongist teada. Ta otsustas purustamist takistada: mehed lõhkusid raudtee enne Kohilat ära. Ja kui rong tuli ja seisma jäi, hakati seda tulistama. Sakslased vastasid tulega. **Oskar Melikov** mäletab, et kui ta oma meestega 21. septembril Kohilasse jõudis, oli raudtee poolt kuulda laskmist, sõjaväelasi jooksis üle põldude - osa Saksa võitlejaid põgenes. Rong aga sõitis tagasi ja Hävituspataljoni mehed lasksid Kiisal raudteesilla õhku. Sama taheti teha Sakus, kuid keegi oli juba jõudnud silla õhkida. Rong sõitis raudteetammilt maha upakile. Raudteeliiklus seisis nädalaid.

Maanteeõhku lasta. Õlletehase poisikesed, teiste hulgas **Ants Aro**, jälgisid, kuidas sõdurid kaevasid paar auku ühele ja paar teisele poole silda. Neisse pandi lõhkeainet. Poisid piilusid ja neil oli põnev: midagi maeti maha. Kui sõdurid lahkusid, võtsid lapsed „huvitavad asjad“ aukudest välja ja viskasid jökke. Küll susises ja suitses, põnev oli! Lõhkeainega mängimise eest sai Ants isalt esimesed triibulised. Aga sild jäigi õhku laskmata.

Järgmisel päeval sõitsid hävituspataljoni mehed autodega Tallinnast Sakku. Tehases ootas neid õllemeister **Herman Aar-**

ma, kes taipas, et sakslased tahavad kõik õhku lasta. Ta kutsus mehed keldrisse õlut proovima. Seal siis tehti tääkidega pudelid lahti ja maitsti. Aarma tõi ka mitu vaati kohale ja jutt muutus aina sõbralikumaks. Kuni tuli käsk kohe tagasi sõita. Vaadid tõsteti autodesse ja kihutati Tallinna. Tehas jäi terveks.

Lahingjaama juures

Saku raudteejaam oli samuti terve. Samal ajal, kui Aarma sõduritega õlut proovis, teatati, et sakslased kõnnivad ümber jaamahoone ja üritavad seda õhku lasta. Kolm Omakaitse meest said kohe tehases relvad ja läksid raudteejaama kaitsma. Tekkis tulevahetus, milles langes 47aastane **Johannes Mägar**. **Niinepuu**-nimeline mees sai rindkerest haavata, kuid hiljem paranes. **Ants Puuström** jäi terveks.

Jaamahoone päästmisele oma elu hinnaga kaasa aidanud Mägar kirst tehti tehase töökojas. Mees maeti Liiva kalmistule. Kaasa võeti kaks luba - nii *Ausweiss* kui *propusk*, sest segadus oli suur ja keegi ei teadnud, kas võim on venelaste või sakslaste käes.

Tulistamine tõi kaasa veel ühe ohvri. Jaama tänaval elas **Maimre** pere, pidas poodi, kust sai osta kõike vajalikku, ka koolitarbeid. Pereema oli arreteeritud ja Venemaale saadetud. Vanemad lapsed olid kodust lahkunud. Jaama tänaval elas isa kolm tütre: kaks olid pisikesed, nende eest hoolitses 12aastane **Aino**. Tüdruk tuli koju just siis, kui raudteejaama juures tulistamine lõppes. Ta jõudis oma aiani, siis sai lõhkekuuli kõhtu. Sakus arsti polnud. Isa rakendas hobuse ette ja sõitis valust oigava lapsega Tallinna. Pealinnas oli sakslaste põgenemise tõttu paanika, vaatamata isa pingutustele tüdruk kuskil arstile ei saanud. Isa sõitis Jälgimäele, kus samuti abi ei saanud. Seal Sauele. Siis Aino suri. Ta maeti samuti Liiva kalmistule, saatussekaaslane Johannes Mägar jäi lähedale.

JÄRGNEB

Raamatukogupäevade „Kohtume raamatukogus“ üritused Saku Vallaraamatukogus

SAKUS

19.10-18.11

Rahvusraamatukogu rändnäitus „Minu raamat“ - õpilaste eksliibrisekonkursi võidutööd. Sama näitus 19.11-18.12 Kurtnas.

20.10 kell 11-14 raamatulaat, korraldab huvikeskus. Uusi raamatuid müüvad kirjastused. Kasutatud raamatuid on võimalik müüa, vahetada, tasuta ära anda kõigil soovijail.

20.10 kell 12-14 joonistavad lapsed raamatukogus eksliibriseid, kasutades selleks erinevaid meetodeid - pliiatsit, arvu- tit. Valminud tööd eksponeeritakse näitusel.

19.10-30.10 raamatunäitus „Eesti eksliibris“

KURTNAS

19.10 kell 13.15 kooli näiteringi etendus „Kaasaegne muinasjutt“

15.10-5.11 raamatunäitus „Raamat ja tema autor“

KAJAMAAL

15.10-12.11 raamatunäitus „Unejuturaamatud“

KIISAL

19.10 - 5.11 raamatunäitus annetatud vanadest lasteraamatutest „Unustatud-unustamatud lapsepõlvemaamatud“

Küttesüsteemide kasutamise ja hooldamise koolitused-õpitoad

SIGRID ESTER TANI

Kütte- ja Ventilatsioonisüsteemide Teabekeskuse juhataja

Rikete tõttu kütteseadmetes, nende hooldamata jätmise või hooletu kasutamise tagajärjel puhkeb igal aastal sadu tulekahjusid, 2011. aastal näiteks 172. Seetõttu korraldab Päästeamet koostöös Kütte- ja Ventilatsioonisüsteemide Teabekeskusega küttesüsteemide kasutamise ja hooldamise koolitusi-õpitubasid tänava üheksas vallas üle Eesti, sealhulgas Sakus.

Et punane kukk valla ei pääseks, peab hästi teadma, kuidas ohutult kütta ja kütteseadmeid hooldada. Võib ju mõelda, et ahju on ajast aega ühtviisi köetud, mis imet seal enam õppida, aga head nõuanded on alati abiks. Meie eesmärk on mõelda ja arutleda koos kohalike elanikega, mida saab igaüks ise teha, et tagada tuleohutus oma kodus. Meie soov ei ole pidada üksnes loengut tuleohutuse teemal, vaid pakkuda võimalust kõigil osalejatel esitada Päästeameti esindajatele, korstnapühkijale

ja pottsepale just neid endid puudutavaid küsimusi. Näiteks mida mida teha, kui korstnas süttib pigi? Kas korstnapühkija peab korstnalast tuha välja võtma? Kui ise oma maja korstnat pühkida, kas siis peaks seda dokumenteerima? Mis on kütteseadme pass ja mis seal kirjas peab olema? Ja palju muud.

Meie õpitoas esinejad räägivad teemadel, mis puudutavad säästlikku kütmist, kütteseadmete hooldust ja korrashoidu, selgitavad valdkonda reguleerivaid õigusakte ja norme. Tutvustame ka kütteseadme hooldusvahendeid, vingu- ja suitsugaasiandureid ning esmaseid kustutusvahendeid, mis tahkeküttega majapidamises olema peaksid. Kõigi osalejate vahel loosime välja nende oma majapidamise tarbeks mõned tulekustutusvahendid.

Ootame kõiki kaasa lööma õpitoas 30. oktoobril kell 17 Saku Vallaraamatukogu konverentsiruumis. Ootame küsimusi nii enne kui ka pärast üritust e-postile kvteabekeskus@gmail.com

Kuulutused

OÜ Rocco võtab tööle **koka ja koka abi**. Soovitav eelnev töökogemus. Info tööpäevaldell 9-17 tel 604 2380 või OÜ Rocco kontorist

Pakkuda tööd **juuksurile** Laagri Rimis Ilutakso ilusalongis. Töötasu kokkuleppel. Lisainfot saab info@ilutakso.ee või 5692 0346 Mari

Kurtna lasteaia ujulas toimuvad lastele vanuses 2 elukuud kuni 3 eluaastat **ujumistunnid** kolmapäeviti k 9-13 ja 17-19. Ühe ujumistunni hind on 6 eurot. Info ja registreerimine 5340 3331, razoone@neti.ee või www.razoone.ee

Pakun **massaažiteenust** koju või tökohale tulekuga. Hind: 0,5 h seanss 14.- eur; 1,0 h seanss 19.- eur. Tel 505 6172

Aitame koostada teie majale **ehitusloa ja kasutusloa** saamiseks vajalikku dokumentatsiooni. info@arhipilk.com, tel 5660 0290

Liugukad ja riidekapid. Abi kapi või garderoobi projekteerimisel. Parimad hinnad. Telefon 522 1151. www.nagusul.ee

Ohtlike puude hooldus, langetus, saetööd! Tel 5551 2104

Kaave- ja planeerimistööd laadur-ekskavaatoriga. Tellimine telefonil 550 5507

Puurkaevude rajamine, projekteerimine, pumbad. www.puurkaevud.ee 5191 2748

Müüa **küttepuid ja puitbrikett**. 5807 8790.

Müüa aastaringselt lahtiselt ja võrgus **kütte- ja kaminapuud, klotsid, tulehakatus** ning **saepuru** kotis, vedu tasuta. Tel 501 8594

Müüa **saetud ja lõhutud küttepuid** 30, 40, 50, 60 cm (kuiv, märg). Kütteklots ja 30 cm kask 40 l võrkottides, saepuru 200 l kottides, tootmisjärgid. Tasuta transport. Knt: Saue, Sooja 3a, 5360 0375, halupuu24@hotmail.ee

Ostan teie **seisva või mitte-töötava sõiduki**, võib ka ülevaatuseta! Pakkuda võib kõike ja kuulutus ei aegu! Tel 5674 0940, mrt.mrt.001@mail.ee

Mälestame
ARNO ALUNURME,

avaldame kaastunnet lähedastele.

Kurtna külaselts ja külarahvas

ARNO ALUNURME

Mälestame ühenduse liiget, avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele peredega.

KI-KU-TA-RO pensionäride ühendus

Mälestame lahkunud
ARNO ALUNURME.

Siiras kaastunne abikaasale ja lastele peredega.
Kurtna Tiigi 14 maja elanikud

Armas Tiia, avaldame sügavat kaastunnet

ISA

surma puhul.
Töökaaslased

Meie sügav kaastunne Tiia Pillile perega

ISA

surma puhul.
FMB Invest Grupp OÜ

HUMANA

HUMANA SORTEERIMISKESKUS OÜ VÕTAB TÖÖLE KASUTATUD RÕIVASTE JA JALATSITE SORTEERIJAJD.

Kaupu sorteeritakse ettevõttes kehtestatud kvaliteedikategooriate alusel. Sorteerija peab olema füüsiliselt vastupidav ning omama teadmisi rõivastest, kangastest, moesuundadest ja kaubamärkidest.

Pakume töötulemustest sõltuvat sissetulekut, tervisekontrolli tööandja kulul ja arvestatavat ostusoodustust.

Töökoht asub Saku vallas Tänassilma tehnoargis Jälgimäe tee 13.

Tööaeg E-N kell 8-16.45, R kell 8-15.30.

CV palume saata personal@humana.ee

Kontakttelefon 601 2945, faks 601 2972

Üürin või ostan garaaži Sakus.

Soovin üürida/osta Sakus koha, kus hoida vähemalt ühte autot. Elektri ja kanali olemasolu on suureks plussiks. Asjaga kiire!

5569 2192

Saku Mõisa Värkstoas õpitoas oktoobris

• Lilled meisterdamise õpituba
(juhendajad Hedwig Seaver ja Tiina Laube) -
30. oktoobril kell 18.30. Kursuse hind on 9 €.

Registreerimine: moisavarkstuba@gmail.com, tel 5344 7638.
Lisainfo Saku mõisa kodulehel (www.sakumois.ee/et/varkstuba) ja
Facebookis (Saku Mõisa Värkstuba & Saku Manor Handicraft)

Käsitöö õpitubasid saab siduda sünnipäeva, seminari või mõne muu üritusega!

SAKU MÕISA PUBI Saku parim köök on avatud E-R 11.30-14.00, iga päev maitsvad päevamenüüd! Ettetellimisel pulmamenüüd, kohvipausid, õhtusöögid, grüpi-, buffee- ja saunamenüüd.

Info www.sakumois.ee ♦ 6728 540 ♦ info@sakumois.ee

Lõunasöögid, catering ja
peolauad, sünnipäevad,
pulmad, firmaüritused ja
ekskursioonid
Saku õlletehasesse

www.pruulikoda.ee

Tel 650 8338

saku@pruulikoda.ee

Tallinna mnt 2, Saku.

TERE TULEMAST!

SHANON

12.10.12

kell 22.00-03.00

18+

Peo aitavad käima tömmata

JÄGERETID!

Pilet eelmüügist 5 eur
kohapealt 7 eur

www.pruulikoda.ee

JÜRI TEED OÜ – parim hinna ja kvaliteedi suhe!

tänav- ja äärekivide
müük ning paigaldus
kaevetööd • haljastus • muru niitmine
transport

Tel: +372 5333 4566

e-post: info@juriteed.ee www.juriteed.ee

Kiisa Haagiste Rent

24 h = 10 €

Tel 56 566 006

Loomaarst
Sinu lähedal

SAKU LOOMAKLIINIK

www.loomakliiniksakus.ee

EELREGISTREERIMINE

53 439 332 • 6041 997

AVATUD E-R 12.00-19.30

Vastu võtab SVEN MÜÜRSEPP

Hea kultuuri- ja spordisõber!

Saue Linnavarahaldus
annab üürile erinevateks
kultuuri- ja spordi-
üritusteks, individuaalseks
treenimiseks,
sünnipäevade pidamiseks
• kontsertsaali kuni 250
inimesele
• võimla (korvpall,
jalgpall, tennis)
• ujula, lastebasseini
• erinevad ringitoad
• käsitöö- ja kunstiklassid
• staadioni
• kunstmuruga jalgpalli-
väljaku
• jõusaali

Helista ja küsi lisa telefonil
659 6611

Meil on Harjumaa
soodsaimad hinnad!

Saue Linnavarahaldus
Nurmesalu tn 9, Saue 76506

V.A.T Stuudio treeningud Sakus

Poiste tänavatants (1.-5.
klass) - kolmapäeval kell 14.30

Tüdrukute disco- ja
showtants (1.-4. klass) -
esmaspäeval ja kolmapäeval kell 13

Neidude disco- ja
showtants (5.-8. klass) -
esmaspäeval kell 14.30 ja
kolmapäeval kell 15.00

Täpsem info www.vatstuudio.eu

UUSMAA

Meist ühendatud võrkloend

MARINA
HODUS
SAKU MAAKLER
KORTERID

509 9765

MARI
RÕUK
SAKU MAAKLER
MAJAD JA MAJAD

509 3995

Loomaarsti KODUVISIIDID

Tel 55 10 623

www.loomaarstikoduvisiidid.ee

PLEKK-KATUS pakub:
**Katuseplekk,
sileplekk, lisaplekid,
vihmaveesüsteemid**
Vajadusel paigaldus.
Väga hea hind.
Tel 50 65 659, 6565 782
Kadaka tee 4, Tallinn

Võtan müüki ja üürile kinnisvara otse omanikult!

Anu Liibek, tel: +372 5661 8216,
kodumail.kv@gmail.com

Müüa SAEMATERJAL ja AIALIPID

OÜ Eketor - Saku,
Tehnika õu 1 - 509 2938
vallo@eketor.ee

SOE JA SOODNE!

PUUMARKET

Puitbrikett 10 kg 1,69 €

1 alus = 93 x 10 kg **1,55 €**

Kütteklotis 40 L 1,20 €

Puidu graanul 15 kg 3,49 €

1 alus = 67 x 15 kg **3,29 €**

www.puumarket.ee

Tervisliku toidu päev Saku Päevakeskuses

VAIKE PÄHN

1. oktoobril toimus Saku Päevakeskuses Euroopa Sotsiaalfondi rahastusel kokanduskursus. Päev algas vestlusega tervislikust toidust ja üleriigilisest kampaniast „Sööme ära”. Edasi järgnesid juba praktilised tegevused: jagasime huvilised supi-, prae-, salati- ja magustoidumeeskondadesse ning töö võis alata. Paari tunni pärast valmis 13 inimese ühistööna kolmekäiguline lõuna ning koos pereliikmete ja sõpradega istuti kaetud laua taha. Päev lõppes rõõmsas meeleolus, ühiselt hinnati valmistatud roogasid. Selgus, et meie hulgas oli noori inimesi,

Salatimeeskond Siim, Gustav ja Andres tööhoos. Foto: Vaike Pähn

kes varem pliidi ääres ainult praemuna ja -kartuleid valmistanud. Nüüd nad kogesid, et ter-

vislikud aedviljad maitsevad hästi ja nende valmistamine on täiesti jõukohane.

Ülevallalise mälumängu „Saku ajukas” kuues hooaeg läks käima

„Saku ajukat” juhib ja küsimused koostab Eesti tuntud kilbar Mart Vellama (pildil). Ühes voorus esitatakse võistlejatele kokku 30 küsimust, nende seas ka pildi- ja muusikavormis. Laudadesse jagatakse need 10 kaupa. Teemad haaravad kõiki elualasid poliitikast-ajaloost spordi ja kultuurini, vürtsi lisavad varia-küsimused. Turniiri lõpptulemuse arvestamise lahutatakse igal võistkonnal maha kõige kehvema vooru punktisumma.

Mälumängu korraldab Saku Huvikeskus. Seisu saab näha www.sakuvald.ee/huvikeskus

Uue hooaja avavoor 8. oktoobril tõi Saku Valla Maja suurde saali kokku 7 võistkonda mälumängijaid. Kõik tiimid olid juba varasematest aastatest tuttavad, mõnes vaid üksikud liikmed vahetunud. „Saku ajuka” võitja tiitlit hakkasid püüdma Üksnurme koosseisus Vello Tõnso, Jaan Loide, Mariann Lugus ja Aase Sammelsel, Metsanurme (Enn-Toivo Annuk, Peeter Leidmaa, Malle Köbu, Margus Rohula), Õlmarid (Margus Müür, Urmas Lipso, Rain Reiman, Tarmo Viil, Kristjan Kikkas), Mälujahutaja (Hedvig Rajasalu, Rene Toompuu, Rene Štrik, Andro Velberg, Lauri Ringimäe), Mürks&Vilks (Kristi Karelsohn, Agu Karelsohn, Lauri Rosenfeld, Arvi Ratassepp, Tiina Sööbik), Nägemist (Marthi Lepik, Norman Madis, Preedik Sallaste, Oliver Kuldmäe, Rain Alev) ja pärast aastast pausi taas võistkond Kreisi Bii (Maie Härmann, Astrid Köva, Kairi Pihlak, Terje Alev, Ülle Loik).

Mäng kulges kuni lõpuni äärmiselt tasavägiselt. Suurima punktisumma, 27, teenisid Õlmarid, II koht kuulus 24 punktiga Mälujahutajale, III aga 22 punktiga Üksnurmele. IV-V kohta jäid omavahel jagama Metsanurme ja Mürks&Vilks, VI oli Kreisi Bii, VII Nägemist.

„Saku ajukaga” on oodatud liituma kõik uued mälumänguhuvilised - tulenevalt reeglitest on see võimalik ka veel teises voorus. See- gasi, kui tunded huvi maailma asjade ja oma teadmiste proovilepaneku vastu, tule 12. novembril kell 19 Saku Valla Maja saali mängima! Võistkond võib koosneda näiteks ühe asutuse, küla või miks mitte ka tänava inimestest. Koos hakatakse käima kord kuus igal teisel esmaspäeval, finaalmäng on aprillis 2013. AVE-MARIA RAPPER

KUHU MINNA

OKTOOBER

12.-19.

Täiskasvanud Õppija Nädal Saku Huvikeskuses. Vt lk 20

15.-19.

“Tagasi kooli” nädal Saku Gümnaasiumis. Nädala raames on SG vilistlastel võimalus tulla n-ö tagasi kooli ja läbi viia erinevatel teemadel tunde-loenguid.

18. kell 15

KI-KU-TA-RO PÜ sügispidu Kiisa rahvamajas. Külaline Ervin Lillepea.

20. kell 11-14

Raamatulaat Saku Valla Majas. Vt lk 20.

20. kell 11

Pensionäride ühenduse Elukaar koosviibimine Saku Valla Maja suures saalis.

26. Kell 20

Hooaja alguse pidu Kiisa Rahvamajas.

NII KÜSITI

2. Milline on kuninganna Elizabeth II sõjaväeline auaste?
5. Millise maailmakuulsalt toote loojateks olid Jaan Siimo, Bernhard Jurno ja Ilse Maar?
11. Olümpiaajaloos on vaid 1 ala, kus kunagi ei ole tehtud (meeste) maailmarekordit. Mis ala?
12. Venemaa suurimas muuseumis Ermitaažis töötab palju rahvast. Peale inimeste on seal ametis veel teisigi fauna esindajaid. Neid on umbes 50, kõigil ametitunnistus ja arstitõend. Nad võivad liikuda kõikjal, välja arvatud väljapanekute saalides. Neil on oma magamistoad ja sööklad. Kes nad on?
15. Jüri Pino kirjutab oma raamatus „Teise päeva toidud”, et Eestis toodetud ketšupite põhikoostist ei moodusta mitte tomat, vaid üks teine vili. Näiteks Põltsamaa Felix ostis 2011 seda vilja kokku rohkem kui 1200 tonni. Mis vili?
22. Kes on see spordiajakirjanik, kes lõpetas 1992 Saku Keskkooli. Ta on olnud tegev Päevalehe ja Sporditähe juures, hetkel Õhtulehe sporditoimetuse juhataja. Oli ka üks olümpiaaraamatute kaasautoreid. Kes?

viis. 22. Andres Vaher.
rothide hävitamiseks. 15. Kõr-
sid
11. Kettahelide. 12. Kassid
Chief). 5. Lükör Vana Tallinn.
koloneli auaste (Colonel in
VASTUSED: 2. 1943 omistatud

Kroonika

Saku Vallavalitsuses septembris 2012 registreeritud Saku laste sündid

**Leonard Erbe
Hannes Paat
Ronald Kruuse
Sebastian Annus
Ketlin Tauden
Sandro Lohk
Kaira Heleri Kiis
Joosep Murmann
Angelia Nicolau Costa
Jako Tenisson**

Saku Vallavalitsuses septembris 2012 registreeritud Saku elanike surmad

**Milvi Pilv
Helmi Arandi**

Saku Sõnumid

aastast 1994

Ilmub 2 korda kuus

Väljaandja:
Saku Vallavalitsus

Toimetuse:
Inna Mikli
Ingrid Pöder

Teaduse 1,
Saku 75501

Reklaam ja kuulutused:
tel 6712 425,
6712 435
ss@sakuvald.ee

Tellimine:
postkontorid
(väljaande indeks 00952);
toimetuse,
tel 6712 435
ss@sakuvald.ee

HINNAKIRI
1 kuu 0,90
3 kuud 2,70
6 kuud 5,40
12 kuud 10,80

Trükk:
AS Rebellis

Raamatulaat

20. OKTOOBRI KELL 11-14

Saku Vallaraamatukogus
Ja Saku Valla Maja fuajees

OSTA, MÜÜ VÕI VAHETA

* ILUKIRJANDUS * ERIALANE KIRJANDUS
* LASTERAAMATUD * AJALEHED-AJAKIRJAD JM
* OMA TOOTEID PAKUVAD MITMED KIRJASTUSED

EKSLIBRISENAITUS

Saku Vallaraamatukogus

ÕPITUBA LASTELE!

INFO TÄIENDAMISEL!

REGISTREERU MÜÜMA
HUVIKESKUS@SAKUVALD.EE

Saku Vallaraamatukogu Saku Huvikeskus

Roy Strider ja Taavi Peterson vallaraamatukogus

6. oktoobril toimus raamatukogus üle pika aja kohtumine kirjanikuga - külla tuli Roy Strider, kes tutvustas oma raamatuid, luges ette katkendi peatselt ilmuvast ajaloolisest perekonnakroonika sugemetega detektiivromaanist „Sherlock Holmes Riias“, rääkis oma rännakutest, pakkus idamaade teed, vastas küsimustele. Teda toetas telesaate „Eesti otsib superstaari“ finalist Taavi Peterson laulu ja kitarriga (pildil).

Roy Strider on maailmarändur, muusik, kolumnist, aktivist, kes taas tab Lõuna-Eestis esivanemate talu. Temalt on ilmunud „Himaalaja jutud“, „Minu Mongoolia“, „Punane ja must“, „Mongoolia memuaarid: tiibeti koertega kullaotsijate jälil“. Tema „Mässajad“ valiti kuuldemängude kategoorias üleeuroopalise meediaauhinna Prix Europa 2012 nominendiks.

Taavi Peterson on saate „Eesti otsib superstaari“ finalist ja koos HaleBopp Singers kooriga „Laululahingu“ saate finalist. Ta on esinenud koos Rein Rannapiga. Debüütalbum kannab nime „Selges eesti keeles“. Täna ta laulab ja mängib kitarr ansamblis Üdi. ENELODDDES

UUS HOOAEG SAKU HUVIKESKUSES!

Täiskasvanud Õppija Nädal 12.- 19. oktoobri!

ERINEVAD ÕPITOAD

Kõik õpitoad on osalustasuga
Eelregistreerimisega huvikeskus@sakuvald.ee
Kohtade arv piiratud!

HIINA TEETSEREMOONIA - Marina Kolotõgina
R 12.10 kl 18 - 20.30 ruum 301
Teetseremoonia näol on tegemist iidse hiina traditsiooniga, mis ühendab endas kunsti ja meditatsiooni. Eelregistreerimisega!

KERAAMIKA ÕPITUBA - Jane Paadimeister
K 17.10 kl 19 - 21 ruum 320
Valmistame ise keraamilise tassi!
Eelregistreerimisega!

EMOTSIOONIDE MAALIMISE ÕPITUBA - Kadri Kangilaski
L 13.10 kl 14 - 16 ruum 303
Läbi kunsti õpid teadvustama oma emotsioonide mõju! Tule ka siis, kui sa pole kunagi pintsli ja pliatsi käes hoidnud! Eelregistreerimisega!

KÕHUTANTSU ÕPITUBA - Aili Reha
K 17.10 kl 19.30, III krs saal
Tule tee tutvust idamaise tantsuga.
Ole julge ja tule proovi!

DECOUPAGETEHNIKA ÕPITUBA - Kristina Tamm, Kunsttuba OÜ
E 15.10 kl 19 - 20.30 ruum 303
Valmistame kolmeosalise salvrätiktehnikas seinapildi. Eelregistreerimisega!

NAERUTERAAPIA - Silva Sirge
N 18.10 kl 18 - 19.30 ruum 301
Naerujooga seanss mille tulemusena negatiivsed tunded kaovad ja võid tunda elust rõõmu! Tule koos perega!
Eelregistreerimisega!

Infot osalustasude kohta küsi 51 73 760!

VEENEETSA MASKIDE VALMISTAMINE - Kadri Purje, Loovkoolitused OÜ
T 16.10 kl 19 - 20.30 ruum 303
Valmistame lähedaid veneetsia karnevali maske. Eelregistreerimisega!

TULE OSALEMA KA HUVIALARINGIDESSE:

- **KERAAMIKARINGI** - juhendaja Jane Paadimeister tel 55697911, K kell 15.30 (lapsed) ja K kell 19 (täiskasvanud)
- **PORTSELANIMAALIRINGI** 10 - 18a - juhendaja Merike Toome tel 5237591, E kell 15.30
- **NOORTE KUNSTIRINGI** - juhendaja Kadri Kangilaski tel 56159987, K kell 16.30
- **NOORTE PÄASTEALARINGI** - juhendaja Taavi Tilk tel 56914685, K kell 16.30
- **KÕHUTANTS ALGAJATELE** - juhendaja Aili Reha tel 55621653, K kell 19.30
- **LASTE KÄSIKELLADE ANSAMBLISSE** - juhendaja Urmi Sinisaar tel 5544731

ROHKEM INFOT! www.sakuvald.ee/huvikeskus või tel: 67 12 403, 50 69 551